

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
E-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryüttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, február 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Hook János Canossája.
Legyen-e világiállás Budapesten?
Menekülés a féltékeny asszony elől.
Az Udvar és a táncmesterek.
Leányrablás a fővárosban.
Képviselőválasztás — a színházban.
Magyarország szomorú napjából.
Kuruzslással vádolt orvostanár.
Terkaságck.

Lesz-e házszabályrevízió?

Arad, február 24

(Fővárosi munkatársunktól.) Kérdés volt még néhány nap előtt: a két negyvennyolcas párt készül-e részleteiben megobstruálni az általánosságban már megszavazott bankjavaslatot. Oka erre egyiknek sem volt. A javaslat a parlamentben csaknem háromnegyed többséget talált, tartalma a nemzet többségének helyeslésével találkozik, az ország érdekeit az adott körülmények közt lehetőleg legjobban biztosítja. A javaslat ellenzéke a Házban is, az országban is törpe kisebbség, melynek semmi címe sincs arra, hogy magának diktatori jogokat vindikáljon.

De nálunk az ellenzék azt tartja, hogy ok hián jó lesz az ürgy is. A bankstatutumra nézve 1878 óta az volt az állandó szokás, hogy a törvény csak a bank alapszabályainak módosított cikkeit sorolja fel és így csak ezek kerültek részletes tárgyalás

alá. Ha az ellenzék most mégis a módosítandó 7-8 cikk helyett változatlan 200 cikkhez szól hozzá, akkor ez még ürügynek is léha, mert minden precedenssel szemben állván, a legnyilvánvalóbb időlopás lenne.

A Kossuth-párt a Lukács-ügyben kegyelmet kapott ítélet helyett. Bizonyvult róla, hogy a hirdett önálló bankot teljesen elárulta. E tény helyett a Lukács által provokált bizottság csak annyit konstatált, hogy az önálló bankot nem biztosította, az ahoz való jogot pedig homályosan tartotta fenn. Tisza Istvánnak ez a kegyelmi ténye, melyhez Lukács László kifejezetten, a nemzeti munkapárt pedig hallgatlagosan hozzájárult, ugyancsak nem alkalmas ürügy arra, hogy a Kossuth-párt most obstrukciót folytasson az általa semmiképpen sem biztosított, sőt jogában is csak legföljebb homályosan föntartott, tényleg pedig elárult önálló bankért.

De ha a Justh-pártnak is, a Kossuth-pártnak is jobb ürügye lenne az obstruálásra, akkor sem lenne joga ehez. A Kossuth-párt a választásokon az obstrukció ellen nyilatkozott, minden egyes Kossuth-párti mandátumhoz egy-egy antiobstrukciós ígéret kapcsolódik. Ha ez a párt most mégis obstruál: ez szöszegés. A Justh-párt ellenben az obstrukció fenyegetésével ment a választók elé, akik erre megtizedelték. Ha ez a párt most mégis obstruál: a

nemzet akaratával dacol. A mai parlamentben tehát az obstrukció részint szöszegés lenne, részint lázadás a nemzet akara'ta ellen.

A kisebbség mégis obstruál. Mi lehet ezzel szemben a többség álláspontja? Ez a többség vállalkozott arra, hogy mindenekelőtt helyreállítja a parlament munkaképességét, azután eltakarítja a szégyenletes múlt romjait, majd megalkotja a választójog reformját és ezzel megteremti egy új magyar alkotmányos világ alapjait. A munkapártnak ezt a feladatát meg kell oldania. Az ellenzék segítségével, ha lehet, de az ellenzékkel szemben is, ha kell. Mihelyt ez az ellenzék a végletekig obstruál, mielőtt újra fölfakasztja az ország vérkeringését megmérgező kelevényt: azonnal aktuálissá lesz ennek a mérnyületnek az ellenszere, a házszabályrevízió.

Megállapíthatjuk, hogy a többségi párt a maga egészében, mint egy ember ostromolja a miniszterelnököt a házszabályszigorítás végrehajtásáért. A miniszterelnök sokkal több türelemmel és nyugalommal tekint az esetleges fejlemények elé. Az ő eljárását ebben a kérdésben is egy általános elv irányítja. Az, hogy a kormánynak és pártjának ebben az ügyben a közvélemény előtt föltétlenül igazának kell lennie.

A többségnek tehát, a miniszterelnök fölfogása szerint is, meg kell

Szomorú meglepetés.

Írta: Lia.

Ott ült a divány sarkában és mélabusan nézett bele a homályos, fulladt levegőbe. Elgondolkozott.

Tehát újból itt van e szűk kis szobában. Reggel még otthon volt szülőfalujában és az alkony már ismét a zajos fővárosban köszöntötte őt.

A nyitott ablakon keresztül a külvárosi házak idegrontó lármaja hatolt a szobába.

Az ablak előtt szobaasszonyának tizenöt esztendőös pupos lánya haladt el és mikor megpillantotta őt, vigyorogva köszönt be hozzá:

— Kezeit csókolom René kisasszony. Már megjött?

René egykedvűen fogadta a barátságos köszönést és blazírtan kérdezte:

— Mi újság itten?

A kis pupos összehuzta szemöldökét, kissé elkomorodott és megköszörülte torkát, mint aki szeretne valamit mondani, de még sincs elég bátorsága hozzá.

— Semmi újság nincs? kérdé ismételten René, mialatt felkelt és podgyászának kicsomagolásához látott.

— Bizony van újság. Még pedig olyan, ami érdekelné a kisasszonyt — szólt aztán félénk lassúsággal. Majd óvatosan körülnézett és még halkabban folytatta:

— A Mina kisasszony nemsokára menyasszony lesz.

René, aki éppen egy kézi koffert nyitott ki, kiegyenesedett és most már érdeklődve nézett a pupos leányra.

Mina lakótársa volt Renének. Tanulmányai mind a két lányt a fővárosba költötte. René a tanítónői pályára készült, Mina pedig állítólag rokonai unszolására hangját képezte, énekesnőnek készült. Magas, derék termetű, nyílt tekintetű leány volt. Első látásra azt a benyomást keltette, mintha valami kiváló érzéslappangna benne. Pedig valójában nagyon is korlátolt eszű teremtes volt, abból a fajtából, akit közönyösen hagy minden, ami a fantáziát kissé igénybe veszi.

René szorgalmas, szolid teremtes volt. Minden szabad idejét tanulmányainak szentelte. Nyájas, szeretetreméltó volt még akkor is, ha a legkomolyabb dolgok foglalkoztatták.

— Bizony menyasszony lesz a Mina kisasszony — ismételte lassan a kis pupos.

— És ki veszi el?

A leányka most behajolt az ablakon:

— Megengedi kisasszony, hogy bemenjek? Akkor mondanék valamit.

René „igen“-t intett a fejével.

Félve nyitott be a szobába és nesztelenül tette be maga után az ajtót.

— Ismered Mina kisasszony vőlegényét? Szép ember? — kérdezte tőle René.

— Igen. És mennyire szereti a Mina kisasszonyt. Nagyon szereti.

René elmosolyodott.

— Honnan tudod ezt?

— Láttam.
— Láttad?
— Persze. Bekukucskáltam itt a kulcslyukon és akkor láttam, hogy Mina kisasszony simogatta az arcát és úgy nézett rá, hogy majd megette a tekintetével. De kérem kisasszony ne áruljon el a mamának, hogy leselkedtem.

— Miért leselkedtél?

— Miért?... Hogy magának beszámoljak mindenről. En szeretem magát René kisasszony és nekem nagyon fáj, hogy...

A leányka lesütötte szemét. Ajkába harapott.

— Folytasd — szólt érdeklődve René.

— Nekem nagyon fáj, hogy a Mina kisasszony olyan hamis... A legszeretettelőbbnek teszi magát, pedig neki nincs lelke...

— Miért nincs neki lelke? Mondd...

— Tudja ki lesz a vőlegénye? — vágott közbe a leányka.

— Kicsoda?

— Amon Gyula... — mondta alig hallhatóan a kis pupos. Amint megpillantotta e pereben Renét, meghökkent, zavart lett és mint aki valami nagy bajnak előidézője, bocsánatot esdeklő tekintettel nézett rá.

— Ki mondta ezt neked? Ki mondta? — hebegte ziláltan René és olyan volt az arca, mint aki valami nagy csapásról értesült.

— Csak gondolom. Mig maga kisasszony távol volt, Mina kisasszony olyan fessen járt,

csinálnia a házszabályrevíziót, ha a kisebbség másképpen nem hagyja a programját végrehajtani. De nem szabad felülnie semmiféle ugratásnak, a házszabályokat nem akkor kell módosítani, amikor az ellenzék őt ebbe belekergeti, hanem a saját maga által megválasztott, legalkalmasabb terepnumon kell az obstrukcióval megütköznie. Más szavakkal, a házszabályrevíziót akkor kell megcsinálni, amikor az ország maga is belátja, hogy a kormány és pártja a nemzet által elébe szabott feladatot másként nem képes megoldani.

Hogy ez az alkalmas időpont mikor következik be, hogy az ellenzék technikázásával, vagy csak akkor, ha a költségvetést április végéig nem engedi tető alá hozni és a koalíciós garázdálkodás átka alól most szabaduló közgazdasági életünket ismét egy ex-lexnek mindent megbénító bizonytalanságába kergeti? — ez a kérdés a közbeeső nagyszámu eshetőségekkel együtt magán a parlamenti harctéren fog dűlőre jutni. Azt az aggodalmunkat azonban nem hallgathatjuk el, hogy az ellenzék által most követett többnapos névszerű szavazás és esetleges hasonló provokációk idő előtt is megélelhetik a helyzetet olyan értelemben, hogy a többségi párt egyre fokozódó türelmetlensége fölője kereshetik a kormány mérséklétének és türelmének!

A magunk részéről nem hisszük, hogy a kormánynak és pártjának, ha az obstrukcióval erőlyesen szemben áll, oka lenne a közvélemény ítéletétől tartani. Ez az ítélet csak a szőszegő Kossuth-párt és a nemzettel dacoló Justh-párt fejére sujtana le.

Válasz egy interpellációra. *Budapestről* jelentik: A képviselőház holnapi ülésén Hazai Samu honvédelmi miniszter válaszolni fog Sümegi Vilmosnak a katonai brutalitások ügyében tett interpellációjára.

hogy az egész háznak feltűnt. Aztán együtt lehetett látni mindig Amon ural.

René a körmeit kezdte rácsálni, majd kigyultak a szemei és most már kissé ingerülten szólt:

— Igazat beszélsz?

A lányka intett a fejével, majd mint aki megbánta tettét, zavartan irányította az ajtóra tekintését. Érezte, hogy innen menekülnie kell...

René pedig tovább töprengett magában:

Tehát igaz lenne? Nem, nem, ez nem lehet! Ezt nem teszi Amon Gyula. Ez lehetetlen! Hisz neki esküdött szerelmet! Egy fél éve ismerte őt. Ő is ugyanannál a családnál lakott albérletben. Néha kedvesen elcsevegtek. És a sok csevegés után egyszerre csak jött egy pillanat, amikor mindkettő ajka elnémult és szótlánul néztek egymásra... És ez a pillanat többet beszélt, mint bármennyi szó...

Estéknént találkoztak odakünn a folyosón. René tiltakozott az ellen, hogy szobájában keresse fel őt a fiatal ember, miután a világ rossz és a látszat könnyen gyanuba hozza az egyedüli leányt...

Képzetelemben most megelevenedtek azok a szavak, miket a férfi oly sokszor hangoztatott előtte: "... Meglássa René, mily boldogság lesz az életünk. Egy-két év múlva előléptetnek és majd akkor..."

Tovább sohasem mondta a férfi. Hogy miért? A férfiak sokszor kiszámíthatlanok. A többit mindig Renének kellett hozzágondolnia. És ő boldog merengéssel tette ezt. Tanulmányai közben minden betűben az "ő" képét

Hock János Canossája.

— A képviselőház ülése. —

Távíratú tudósítás.

Budapest, február 24

A képviselőház tegnapi viharos incidense után ma ismét nyugalom. sőt unalom honolt a Házban. Hock János ügyében a mentelmi bizottság úgy határozott, hogy meg kell követnie a Házat, ami az ülés folyamán meg is történt. Azután zavartalanul, bár nem nagy érdeklődés mellett folytatták a bankjavaslat részletes vitáját.

A mai parlamenti ülésről tudósításunk a következő:

Berzeviczy Albert elnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után Elnök bemutatja Hazay Samu honvéd-miniszter losonci megbízó levelét. Jelenti továbbá, hogy Polónyi Dezsőnek engedélyt adott napirend előtti felszólaláshoz.

Polónyi Dezső: A múlt szombaton tartott interpellációja óta kezébe került a Reichsrath naplója, melyből megállapítható, hogy államiságunk ellen tervszerű merényletet követnek el. Felolvassa a napló erre vonatkozó részét, melyben többek között ilyen kitételek vannak: "... csak magyar állampolgárokról van szó és a magyarok ismét el akarják tagadni Horvátországot, amely pedig a törvény értelmében Magyarország szövetséges állama. A magyarok azonban brutális erőszakkal a kiegyezési paragrafusokat lábba tiporják. Magyarország önkényesen állapította meg, hogy a szent korona országában csak magyar állampolgárság van. A horvátok ezt sohasem fogják elismerni. Nem szabad tehát csodalkozni azon, hogy a monarchia legbarbárabb részében erősen küzdenek a nemzetiségekre oktrojált állampolgárság miatt..."

— És Bianchini képviselőnek — ugymond — sikerült ezen álláspontját az osztrák parlamenttel elfogadtatni. Kéri a miniszterelnököt, hogy multkori interpellációjára mielőbb adja meg a választ.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: Nem ragaszkodom szorosán a formákhoz és nem várom meg azt az időt, amikor interpellációkra válaszolni szokás, hanem mostani felszólalásommal az a célt, hogy felvilágosítsam a kérdéssről és tisztázzam azt. Igyekeztem megállapítani a tényállást és rötkön felvilágosításért az osztrák miniszterelnökhöz fordultam, miután a Reichsrath magatartása oly formát öltött, a melyet szó nélkül

látta és édes ábrándozással gondolt arra a bizonyos „majd akkor“-ra.

Megreesent az ajtó. Valaki a szobába lépett. Mina volt. Frissen, piros arccal jött.

— Maga megérkezett már? — kérdezte Renétől.

— Amint látja — felelte elhaló hangon amaz.

— Nem sokáig lakunk már együtt — folytatta Mina, mialatt keztyűjét húzta le.

— Ugy? — szőlt az izgalomtól majdnem bambán és most már reszketett is. Valami fájó előérzet bántotta. Hát igaz volt annak a leánynak? Amig otthon volt, egyetlen egyszer kapott levelet Amon Gyulától. Eddig semmi jelentőséget nem tulajdonított ennek, most pedig e gondolatra ijesztő sötétség tátongott előtte... Erőlködött, hogy széjjel oszlassa rémlátomásait. Nagy nehezen némileg uralkodott érzésein.

— Nem is kérdezi, miért hagyom itt? — kérdezte Mina.

— Miért?

— Az öreg nagynénem magához hiv lakni. Nemrég halt meg a férje. Pár hete csupán.

René megkönnyebűlten lélegzett fel.

— Finom dolgom lesz ott — folytatta kissé incselkedve. A nagynénem gazdag asszony. Nyöle szobás lakása van. És mennyire szeret engem! Előbb is magához vett volna, de beldogult nagybátyám nagyon ideges volt. Senkit nem tűrt maga mellett. Most úgy tekinteni, mint saját leányát. A legelőkelőbb társaságokban megfordulok.

Különös incselkedés csengett hangjában, mint aki előre jelezni akarja, hogy valami meglepő dolgot akar napvilágra hozni.

hagyni nem lehetett. A Bianchini képviselő által ajánlott módosítás elfogadása tévedés alapján történt, mert abban a pillanatban, amikor elfogadták, nem tudták miről van szó, mivel akkor több módosítás került szavazás alá.

— En az osztrák parlamentet nem vonhatom felelősségre, nekem csak az osztrák miniszterelnökkel van dolgom. Töle azt a választ kaptam, hogy az osztrák urak házában reparálni fogják a dolgot. A javaslatot visszaküldik a parlamentnek és ott végleg helyre hozzák a hibát.

Következett ezután a részletes

(bankvita.)

Lovász Márton: A legutóbbi beszédét félreértették — ugymond. Nem kívánja ő, hogy a jegybank kockázatos vállalatokba bocsájtózkodjak, hanem azt, hogy az ipari hitelnyújtást fokozza. Hangsúlyozza, hogy a jegybanknak nemzetinek kell lenni. A 82. szakaszhoz szőlvá polemizál Madarasi-Beck báróval. Kívánja, hogy a kisebb értékű bankjegyeket vonják be és arannyal helyettesítsék. Áttér a 83. szakaszra és kéri, mit ért a kormány a szakaszban levő „vis major“ alatt. Nem fogadja el a szakaszt.

Polóyi Géza furesának tartja, hogy bár itt ül a Házban a miniszter által bejelentett szakreferens és bár több kérdést intéztek hozzá, de azokra választ még nem adott. Ezt egyelőre nem tekintí szándékosnak.

Elnök: Hosszu praxisára való hivatkozással kijelenti, hogy az előadónak és szakértőnek joga van felvilágosításokat adni, de nem kötelessége.

Polóyi Géza: Nem teszi magáéva az elnök felfogását, de nem vitatkozik. A 83. §-ra nézve kimutatja, hogy mi a különbség a valuta aranyban való fizetés és azon jog között, hogy a bankfizetésért törvényes érepenzben, tehát ezüstben, vagy váltópenzben teljesítheti. Kijelenti, hogy ez sánta valuta és a külföld tisztában van avval, hogy be van csapva. Ő is érdeklí a vis major esete. A szakaszt nem fogadja el.

Holló Lajos; Követeli, hogy ötven koronánál kevesebb értékű papírpénz ne legyen. A husz és tíz koronás papírpénzeket vonja be a jegybank és helyettesítse arany pénzzel. Nem azonosítja magát a pénzügyminiszter felfogásával, hogy a javaslatot módosítani nem lehet.

P. Abrahám Dezső: Ez a 83-ik cikk a tiszta aranyvalutát kontemplálja, tehát ezt követeli.

Abrahám Dezső után Wickenburg Márk gróf előadó a módosítás mellőzését kéri. A Ház a cikkelyt változatlanul elfogadja.

A nyöle szoba közül négyet az én rendelkezésemre bocsát a nagynénem. Illetve hogy a „mi“ rendelkezésünkre. Mert második magammal leszek. Férjhezmegek. Meglepi ez. Mi? Én sem hittem volna pár hónappal ezelőtt, hogy ebben az esztendőben már asszony leszek.

— Ki a vőlegény? — kérdezte René és e percben olyat dobant a szíve, hogy maga is megijedt tőle.

— Amon Gyula — felelte kurtán Mina és mint aki érzi győzelmének diadalát, bátran nézett társnőjére.

René e percben megszűnt a szolid, csön-des leány lenni. Szerelmes lelke felűkkerekedett és nem törődve saját egyéniségével, fájdalomtól eltelve, szemrehányó hangon szólt:

— És ezt oly közönyösen mondja? Holott tudja, hogy Amon Gyula szíve az enyém volt. Mit tett maga, hogy elcsábította tőlem? Miért tette ezt? Magának nincs saive, nincs érzése... Maga...

— Jól tudtam kedves René — szólt enyelevge Mina — hogy e szavakkal támad rám. Én nem haragszom ezért magára. Igazán nem. Tudtam, hogy felém suhintja az ostort. A szerelmes leány, ha ideálja másra veti szemét, nem az ideált, de azt a másik lányt illeti kifakadásaival. Abban a hitben él, hogy én hódítottam magamhoz Gyulát. Nem így van. A hódítás fegyverét ő adta kezembe, ő hajszólt a harcra és győztem is! Legyőztem őt. És most én vagyok az erős, a hatalmas. Ő a gyöngye, a legyőzött. Erti ezt? Ugye nem? Maga nem ismeri a férfiak lelkét. A szerelmes

(Hock mentelmi ügye.)

Szünet után az elnök bejelenti, hogy Hock János ügyében a mentelmi bizottság meghozta határozatát.

A bizottságnak erről szóló jelentését Darvay Fülöp előadó terjesztette a Ház elé. A jelentkezés hivatkozik arra, hogy a képviselőházi napló tanúsága szerint Hock János tegnap folyton zavarta a Ház tanácskozását és oly közbeiktatásokat használt, melyek az elnöki tekintélyt mélyen sértették és viselkedésével renitenciát tanúsított az elnökkel szemben. A mentelmi bizottság azt indítványozza a Háznak, hogy rendelje el, miszerint Hock tegnapi viselkedéséért kövesse meg a Házat.

Györfly Gyula a mentelmi bizottság tagja külön véleményt terjeszt elő. Eszerint Hock János az elnök megakadályozta abban, hogy a házszabályok címén szólásjogával élhessen és így arra kényszerítette, hogy jogát folytonosan követelje. Az elnök rendreutuasítását senki sem hallotta. Hock János se, s így az elnöki intézkedés ellen renitenciát sem tanúsított. Ezért az ügynek a mentelmi bizottsághoz történt utalása tárgyaltan. Hangoztatja továbbá, hogy voltaképpen az elnök lépte túl jogkörét és sértette meg a házszabályokat, amikor Hock ismételt kérésére sem adta meg a szólásjogot. Az elnök azt a kötelességét sem teljesítette, hogy a jobboldalról jövő folytonos sértő közbeiktatásokkal szemben megvédte volna Hock Jánost. Az ellenzék elismeri, hogy ez jóhiszeműen történt. Az általános nagy zaj következtében az elnök nem hallhatta mit akar Hock, s nem hallhatta a Hock ellen intézett sértéseket, de ha ez így van, akkor azt is koncedálni kell, hogy Hock se hallotta az elnöki rendreutuasítást s így annak nem engedelmességgel. Kéri ezek alapján a bizottság javaslatának elvetését.

A Ház többsége elfogadta a mentelmi bizottság javaslatát, közben az ellenzék zajos éljenése között megjelent Hock János és leült a helyére. A Ház döntése után felállt s röviden kijelentette, hogy a törvényhozás tekintélye érdekében lemond az önvédelemről, meghajlik a Ház döntése előtt s megköveti a Házat.

Hocknak ezt a kijelentését a jobboldal élénk tetszéssel fogadta.

(A 4-ik és 5-ik cikk.)

A negyedik cikkelyhez Csermák Ernő, Polónyi Géza és Holló Lajos szólnak. Wickenburg Márk gróf előadó felszólalása után a Ház a cikkelyt változatlanul elfogadja.

Az ötödik cikkelyt Polónyi Géza, Abrahám

leány csak egy dolog iránt fogékony. Saját szerelme ez. Amikor szeret, megelégedezik minden egyébről, de legjobban saját magáról. -- És nem is veszi észre, amint napról-napra halványabb lesz az arca, beesettebb a szeme. Ezt ő mind nem látja, ő csak szeret... A férfi azonban észreveszi a hanyatlást a lányon, arra azonban nem gondol, hogy ezt a lány hűséges szerelme okozza... A szerelmes leány nem tudja fenntartani azt az illúziót, mely a szerelmet mindig a maga magasztosságában tűntesse fel. A szerelmes leány vak. Nem ismeri eléggé a férfit, szíve ideálját és még akkor is csalta reményeken mereng, mikor annak gondolatait már más köti le... Szóval a szerelmes leány nem elég erős, hogy sokáig kezében tartsa a győzelem fegyverét. Megértett?

— En csak a tényeknek adok hitelt — szólт vonagló ajakkal René. — És tény az, hogy mielőtt elutaztam, Amon Gyula szívét én birtam.

— Maga birta? Oly bizonyos ebben? Talán fordítva van a dolog. Amon Gyula birta a maga szívét. Csak hogy tulságos egyszerű, naiv volt neki e sziv. Nagyon könnyen legyőzte magát. És mihelyt a férfi észreveszi a könnyű győzelmet, újra napirendre szeret térni, újból kezd a harcot, de persze — mással!

— Hagyja el Mina... Hagyja el. Miért nem mondta nekem mindezt mielőbb. Maga jóval előbb tudhatta ezt.

— Még csak álmomban sem hittem volna, hogy Amon Gyula és énegek legyünk. Amióta ismerem Amon Gyulát, ő mindig úgy közlekedett felém, mint az életre való urak egy köny-

Dezső és Lukács László rövid felszólalása után a Ház többsége elfogadja.

Ezzel az ülés délután három órakor véget ért.

Menekülés a féltékeny asszony elől.

— Hajsza öt országon keresztül. —

Távirati tudósítás.

— február 24.

Kalands, sőt szinte hihetetlen hírt közölnek velünk Kolozsvárról. Egy fiatal olasz zenészt, aki felesége féltékenykedése miatt kénytelen volt otthonról elmenekülni, az asszony életveszélyes fenyegetésekkel az egész kontinensen keresztül üldözte. A zenész utóljára Kolozsvárra szökött, de felesége itt is rátalált és a kellemetlen találkozásból a szerencsétlen férjnek alig sikerült ép bőrrel megmenekülnie.

Fiumében 1910. január havában házassodott meg egész fiatalon egy Giovanni Padovani nevű olasz zenész, aki az esküvője napján még alig volt 26 éves. A szimpatikus és elegáns megjelenésű zenész alig két hétig ringathatta magát abban a csalóka hitben, hogy ő bizony boldog házasságot kötött. Már a harmadik hét elején eléggé szép felesége apróbb féltékenységi jelenetekkel kezdte gyötörni az urát. Napok alatt ezek a jelenetek mind sűrűbben kezdtek előfordulni, míg végre is a fiatal olasz asszonyban úgy elhatalmasodott a féltékenység indulata, hogy a zenésznek a felesége oldalán türhetetlen lett az élet.

Giovanni Padovani mult év február havának vége felé, mikor már belátta, hogy az örökös gyötrelmek elől a nyugalmat csakis a menekülésben találhatja fel, egy este Fiuméből megszökött. Ezzel azonban a zenész gyötrelmei nem értek véget.

Fiuméből a férj Bécsbe menekült. Ott egy harmadrendű szállodában huzódott meg. Alig kezdett azonban az átélt izgalmaktól egy kissé magához térni, máris újabb gyötrelmek elé jutott. A kikötővárosban hagyott felesége hogy hogy nem, tudomást szerzett arról, hogy a férje hová menekült s így rövidesen ő is az osztrák császárvárosban termett.

Pár napi kutatás után fel is találta Gio-

nyüvéru énekesnőhöz közelednek. Nem halmozott el ábrándos ömlengéssel, hanem intim megjegyzéseket susogott fülembe. És erre a férfit nem a szerelem ösztökéli... Ő sohasem ígért nekem házasságot.

— Hát akkor? Mikép lett mégis a vőlegénye?

— Nagy volt annak hatalma, mely erre a lépésre vitte. Ez tudja mi ez? A pénz. — Amikor megtudta, hogy nagynéném pártfogásába vesz és hozományt ad nekem, egész más szemmel nézett reám. Ezután már nem az egyedül álló énekes lányt látta bennem. Az intim megjegyzéseket felváltotta az ábrándos ömlengés és komoly nyilatkozat...

Mina mialatt beszélt, egy fehér csipke bloust öltött magára, megigazította loknis frizuráját, felvette kalapját és misem törődve tovább társnője sebzett lelkével, könnyed lengő járásával elhagyta a szobát.

Odakünn már sötét volt. A ház mesterné a lépcsőházban most gyújtotta fel a gázlámpákat. A püpos leány elhaladt az ablak előtt. Bénézett. Oly kísérteties volt, amint beszélt:

— Ugy-e René kisasszony, nem hazudtam? Nézze, ott a lépcsőházban várja a vőlegénye. Amióta elköltözött tőlünk, nem mer feljönni. Jöjjön, csak. Most csokol neki kezét...

René utánuk nézte t. Valami villámcsapás-ként nyílt szívében, amint meglátta őket egymás mellett. És e percen maga sem tudta melyiket gyűlölje jobban, a férfit, vagy a leányt.

vanni Padovani a hotelben, ahol revolverrel és törrel való fenyegetődzéssel akarta az urát visszatéríteni. A zenész ebből a kritikus helyzetből szerencsésen kimenekült. Most Berlinbe szökött.

Az asszony Berlinben is feltalálta az urát s innen kezdve azután a féltékenységi tragédia valóságos hajszává fejlődött. A férj végtelen szerencséből folyólag Berlinben is ép bőrrel tudott kisiklani az asszony revolvere és töre közül.

Berlin után Páris következett. Itt újabb feltalálási jelenet. Utána a férj szökése. A következő város a tragédiában London volt. Innen Giovanni Padovani a kontinensre szökött vissza s most már kisebb városokban bujkált az asszony pedig mindenütt a nyomában. Budapest volt az utolsó állomás, ahol a zenész az őt kitudja hány-szor feltaláló asszonya elől ismét megszökött.

Giovanni Padovani Budapestről egyenesen Kolozsvárra utazott. Itt a színházi zenekarban, mint fuvolás alkalmazást is nyert. S ezzel a hajsza végtelen sorozatában öt hónapos csend és nyugalom állott be.

Az asszony ugyanis Budapestről Kolozsvárra szökött urának elvesztette ez egyszer a nyomát. És ezt öt hónapon keresztül nem is találta meg. Giovanni Padovani pedig a nyugalom hónapjai alatt már azt is elhitette magával, hogy ő nem is olyan szerencsétlen flótása az életnek.

A kolozsvári Nemzeti Színházban a lepergett öt hónap alatt csak egy zenész tudta az elegáns megjelenésű fuvolásról, hogy nemesak nő, de egy ritka tragédiának is az egyik fő hőse. Szerdán délelőtt azután ennek a nyugalomnak is vége szakadt.

A Nemzeti Színház színpadán csütörtökön a déli órákban a „Mignon“-ból próbáltak. A színpadon a két vendég művésznő, Svárdström Valburg, Baranyai Jolán és Csőreghe Jenő tenorista a harmadik felvonás trióját énekeltek. Egyszerre csak az orkeszterben zavar támadt. A zene félbeszakadt, a trió is s a jelenlévők mind izgatott kíváncsisággal nézték az eléjük tárult jelenetet.

A zenekarban, mint a derült égből lecsapó villám jelent meg a fuvolás felesége, aki egy hangot sem adva, vésztijsó szemekkel meredt a férjére, Giovanni Padovani-ra. A zenész hóna alá csapta a nem várt jelenetre a fuvoláját, fejére kapta kalapját és egy pillanat alatt kint volt a zenekarból.

Ebben a pillanatban vették észre a színpadon levők, hogy az izgalmas jelenet hatása alatt a zenekar üstdobosa epileptikus görcsöket kapott. Svárdström Valborg és a férje siettek a szerencsétlen ember segítségére. Ők lo-csolták fel a szivbajos embert.

Ezalatt Giovanni Padovani a kapus segítségével egy oldalajtón át elmenekült az életére oly veszélyesen féltékeny felesége elől. Az asszony pedig nem tudván a menekülésről a színház épületében kezdett össze-vissza kutatni a férje után. Mikor belátta, hiába kutatja, azt hitte, hogy valahová elrejtőzött. Kiment a színház elé s ott várakozott két óráig, a próba végéig. Azonban hiába várt. A szerencsétlen flótás elmenekült.

A délután tolyamán az asszony a vasuti állomáson tartózkodott. Ott leste késő estig a jövő-menő utasokat, hogy vajjon a férjét nem találja-e fel véletlenül. De bizony nem találta, az más felé, más irányban szökött meg asszonya elől. A feleség ma még Kolozsvárt volt. Délelőtt még ott rostokolt a színház környékén egy utolsó és az is hazug, reménnyel.

Giovanni Padovani a színházról egyenesen Apahidára menekült. Ott vonatra ült és elutazott.

Legyen-e világkiállítás Budapesten?

— Autentikus nyilatkozatok. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 24.

A Budapesti kereskedelmi és iparkamara egyik régebben tartott ülésén Lánzy Leó elnök indítványára elhatározta, hogy megpendíti az eszmét egy Budapesten 1917-ben rendezendő világkiállításra vonatkozólag. Azóta a kamara egy memorandumot dolgozott ki, amelyet tegnapi ülésén a nyilvánosságra is hozott. A memorandum 1917-e a kiegyezés ötvenedik évfordulójára tervezi a kiállítást, amelynek nagy politikai és gazdasági hasznosságát iparkodik kimutatni.

A kiállítás eszméje azonban sem a politikai, se a pénzügyi és gazdasági körökben nem találkozik helyesléssel. Általános az a nézet, hogy a kiállítás erkölcsi haszna egyáltalán nem áll arányban azokkal az óriási költségekkel, amelyeket maga után von. Az idegen forgalmat alig emeli és több kárt okoz, mint amennyi haszna van. Egy újságíró a kiállítás tárgyában kérdést intézett nevezett államférfiához, akik valamennyien a terv ellen nyilatkoztak.

Lukács László pénzügyminiszter így nyilatkozott: Elvi ellensége vagyok a kiállításoknak, mert az a felfogásom, hogy azok csak a vendéglősipart lendítik fel. A kiállítások már régen diszkreditóban vannak. Egy kiállítás rendezése esetén a kormány óriási áldozatokat hozna jóformán minden ellenszolgáltatás nélkül. Ha ez a terv komoly formában felmerülne, semmi esetre sem támogatnám.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter rövidesen végzett. Semmi közöm ehhez a tervhez, nem is tudok róla és nem is akarok róla tudni.

Kálmán Gusztáv államtitkárnak ez a véleménye: Csak privátim hallottam a tervről. A kormány ezzel a kérdéssel még egyáltalán nem foglalkozott, de úgy vagyok értesülve, hogy nem is hajlandó arra, miszerint a világkiállítást előkészítse. Minden egyéb ok mellett már a terminus se szerencsés. Az 1917. év politikai és közgazdaságilag is kritikus dátuma Magyarországnak. Nem is hiszem, hogy lesz valami.

Szterényi József kijelentette, hogy negyedszázados tapasztalatai alapján nem lelkesedhet a nemzetközi világkiállítás tervéért. Óriási kockázatot jelent az az országra, és az ellenérték pedig nagyon kicsi. Az a véleménye, hogy csak az az ország rendezzen világkiállítást, amely a hozzátóduló konkurenciával szemben dominálni bír. Megemlíti, hogy az idegenforgalom és Magyarország állami önállóságának dokumentálása szempontjából nagyon szép és jelentős ez a terv, de óriási pénzügyi kockázattal jár. Különben Zichy Jenő gróf már 1891-ben foglalkozott ezzel a kérdéssel, de Baross Gábor, az akkori kereskedelmi miniszter a legenergiusabban ellene foglalt állást és nem is lett belőle semmi.

Polányi Gézának az a véleménye, hogy dokumentálni lehetne ugyan Magyarország állami önállóságát ország, világ előtt, de sajnos ez az egyetlen szempont, amely a világkiállítás rendezését kívánatosá tenné. Ahogy Magyarország és Budapest ma áll, úgy teljes lehetetlenség a tervet megvalósítani.

A képviselőház farsangi szünete. Budapestről jelentik: A képviselőházban ma mozgalom indult meg aziránt, hogy a Ház már holnap megkezdje a farsangi szünetet. Megállapodás is történt olyképp, hogy ha a Ház ma befejezné a bankstatutum módosított sza-

kasainak tárgyalását, akkor már holnap szünet lesz. Ez a megállapodás azonban tárgytalanná vált, minthogy még négy módosított szakasz vár elintézésre és miután a kormány e szakaszokat okvetlenül még e hónapban akarja letárgyalatni, kétséges, hogy egyáltalán lesz-e farsangi szünet.

Leányrablás a fővárosban.

— A rejtelmes automobil. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 24.

Néhány nap előtt, este nyolc óra felé nála járt barátját kísérte le Winkler Irén, egy szép, tizenhét éves leány s azután nem ment vissza, eltűnt szüleinek Wesselényi-utcában lévő lakásáról.

Winkler Péter gyári műszaki vezető hat évvel ezelőtt költözött fel a családjával a fővárosba. Egy időben a győri vaggongyárban dolgozott és mint kitünően képzett szakember Budapestre hívták, ott nyert alkalmazást. Három gyermeke van, a tizenhét éves Irén, a tizenöt éves Margit és a tizenegy éves István. Winkler Irén egy időben szabásműterem tanult, majd a Molnár és König varróműterem alkalmazottja lett. Keresetével nem kellett elszámolnia szüleinek, amit keresett, azt magára költhette. Szeretett elegánsan járni s mindig az utolsó divat szerint öltözködött. Vasárnap este hét óra előtt két barátjával, Kiss Saroltával és Schön Ilonával jött haza, majd lekísérte őket s minthogy kalappal és nyakszörmével ment le, eleinte nem tűnt fel hozzátartozóinak távol maradására. Azt hitték, hogy színházba ment, de mikor már féltizenegy óra is elmúlt s a leány még mindig nem jelentkezett, nyugtalanság keletkezett a kis lakásban. Végre ugy adták magyarázatát a kimaradásnak, hogy Winkler Irén bizonyára átment a nagynénjéhez, özvegy Imreynéhez Budára és nála tölti az éjszakát, ami mostanában hetenként többször megtörtént. Winklerné nővére beteges, egyedül álló asszony és a legutóbb elszenvedett influenza óta, ha ápolásra nem is, de különös gondosságra szorul. Winklerné megnyugtatta az urát, hogy vasárnap délután szó is volt róla — amikor Imreynénél voltak látogatóban — hogy Irén átmehetne hozzá éjszakára. A család abban a hitben feküdt le, hogy a lány Budán van és hétfőn reggel onnan megy be a varróműhelybe és ebédre talán hazajön.

Még arra is tudtak megnyugtató feleletet adni, hogy hétfőn délben nem jött haza enni. Megesett máskor is, munkatorlódás idején. Ilyenkor a közeli kis vendéglőből hozatott ennivalót Winkler Irén. Azonban hétfőn este sem jött haza és amikor a varrodában kérdezősködtek utána, ott azt a választ nyerték, hogy nem ment be dolgozni, azt izentette, hogy beteg. Winkler a rendőrségnél akarta bejelenteni az esetet, de az asszony lebeszélte. Nem akarta, hogy kitudódjék a dolog. Magyarázgatta az urának, hogy a rendőrség úgy se keres egyes eltűnteket, csak közhírré teszi. Ha baleset történt vele, kitudódik, s míg Winkler szerencsétlenséget sejtett — különösen amióta megtudta, hogy lánya Budán sem járt — az asszony bizott benne, hogy előkerül. Abban állapodtak meg, hogy péntek estig várnak, akkor aztán kénytelen-kelletlen a nyilvánosságot hívják segítségül. A két elkísért barátját sem tudott felvilágosítást adni. Ők az Erzsébetköruton váltak el Iréntől, aki onnan visszafordult. Hogy tovább mi történt vele, nem tudták.

Ma délben aztán megjelent az eltűnt leány. Kissé bátortalanul és szenvedőleg jelent meg és megtagadott minden felvilágosítást arra nézve, hogy hol volt a négy napon keresztül. A

családfő fenyegető magatartásától azonban megszeppent és elmondta a következőket:

Vasárnap este, miután barátját elkísérte, az Akácfa-utca sarkán megállott egy szép automobil előtt és a villogó acetilénlámpa fényébe nézve, körültekintett a járművön. Egyszerre csak valaki hátulról megragadta, felszakította a gépkocsi ajtaját és beerőszakolta a kocsit belsőjébe. Mindez egy pillanat műve volt. Segítségért akart kiáltani, de akkorára már a kocsit elrobogott. Annyit oldalt pillantva látott, hogy a soffőr akkor fent ült a bakon, amikor ő a kocsiba került. Támadója uriember lehetett, de arcát nem látta, mert auto-pápaszem volt rajta. A leány az izgalomtól elájult és mikorra kissé magához tért, érezte, hogy két kezét keztűs férfi kéz tartja erősen s szeméin kötelék van, hogy ne láthassa, merre mennek.

Fogalma sem volt róla, mennyi ideig és merre roboghatott az automobil. Egyszerre megálltak, őt kiszállították s érezte, hogy lépcsőn vezették fel. Szeméről levették a köteléket. Elegáns szobában találta magát és szemben vele egy előkelő ur állott. Boconátot kért tőle az erőszakosságért, de ígérte, hogy nem lesz semmi bántódása sem Pompásan megvendégelte és három napig elsőrangú vendéglátásban részesítette. Ma reggel villásreggelit kapott, aztán bekötötték a szemét, az ur feltette az automobilálcát, levezették az automobilba, beültették. Mialatt az automobil robogott, az illető ur figyelmeztette a leányt arra, hogy le fogja tenni alkalmas helyen, de revolver van nála és ha a leszállás pillanatában kiáltani merne, lelövi. Jóideig száguldott az automobil. Végre megállott és kiszállították — bekötött szemmel az automobilból. Mire ő leszakította a zsebkendőt, a gépkocsi már elszáguldott. A Városligeten túl a Hermína-ut mögött felismerte, hol van s onnan jött haza.

MULATSÁGOK.

(=) **Mulatságok Pécskán.** E hónap 25-ére mulatságot tervezett az ópécskai tüzoltó-egyesület, hogy a befolyó jövedelemből újabb tüzoltószereket vehessen. Nagy meglepetést keltett a napokban, hogy a pécskai kaszinó ugyancsak 25-re tüzte ki mulatságának időpontját. A tüzoltók most már biztosra veszik, hogy az ő báljuk nem fog sikerülni, mert az intelligencia a kaszinó báljára tódul s az amúgy is fogyatékos tüzoltói felszerelésekre ismét nem jut pénz.

(=) **Bál Világoson.** A világosi izr. templom alapja javára Világoson február 18-án megtartott táncestélyen megjelent hölgyek névsora:

Asszonyok: Adler Lipótné, Bernolák Mariska, dr. Czégka Zdenkóné, Dephanis Péterné, Eich Nándorné, Eichner Lászlóné, Faragó Istvánné, Fegyverneky Albertné, Feldmann Illésné, Flósz Aajosné, Friedmann Ignácné, Füredi Adolfné, Göbel Károlyné, Grishaber Mórné, Halázi Béláné, Heller Ignácné, Hermann Gyuláné, Huj Istvánné, Kirschner Lászlóné, Kirschner Mórné, ifj. Klein Mórné, Komlósy Vilmosné, Kraft Józsefné, özv. Ledermann Lajosné, Loosz Antalné, Mangu Árpádné, Molnár Jakabné, Molnár Józsefné, Novák Kornélné, Peternelly Árpádné, Pless Kálmánné, Réder Adolfné, Sorger Henrikné, Steger Vendelné, Stern Henrikné (Muszka), Török Árpádné, Trincz Zsigmondné, Valerian Józsefné, özv. Weiler Antalné, özv. Weisz Lajosné, Weisz Jakabné, Winter Henrikné (Ujszentanna), Zipfl Emil Károlyné.

Leányok: Elek Márta, Fegyverneky Ilonka, Feldmann Sárika, Füredi Vilma, Glück Mariska, Glück Erzsike, Glück Emike, Göbel Ilona, Grishaber Ilonka, Grishaber Vilma, Herman Bella, Herman Margit, Imann Ilonka, Klein Rózsika, Kovács Krisztina, Krausz Ilonka, Ledermann Gizuska, Ledermann Irma, Loosz Rózsika, Löwy Hajnalka (Muszka), Schlesinger Piroksa, Schlesinger Kató, Schwartz Malvin (Öszentanna), Sonnenschein Mariska, Valerian Stefike, Vajda Gizella, Vejda Sárika, Weisz Margit, Stern nővérek, Weisz nővérek.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Farkas Pál mandátuma. *Budapestről* jelentik: A Kuria II. választási tanácsa négy napi tárgyalás után ma befejezte a Farkas Pál szászvárosi képviselő mandátuma ellen beadott petíció tárgyalását. A Kuria határozatát március 11-én délben fogja kihirdetni.

§ Az uribeíróket elítélték. A budapesti büntető törvényszék, tegnap tárgyalta Balogh György dr. elnöklésével annak a hat tagu be-törőbandának a bünpörét, amelynek a tagjai érettségét tett magánhivatalnokokból, tisztességes pályáról lezüllött kávéháztöltelkekből állott. A tegnapi tárgyaláson befejezte a bíróság a bizonyítást. A vádlottak közül Práger Sándor, Práger Imre és Binder Ágoston be- ismerésben volt. Pollák Nándor, Füredi Pál és Lusztig Ernő ellen kétségbe nem vonható bizonyítékok igazolták a bünösséget. A büntető tanács ma délelőtt tíz órakor hirdette ki az ítéletet, a mely szokatlanul súlyos büntetést mért az egyébként elvetemült bünösökre. Práger Imre magánhivatalnok, a banda vezetője *négyévi fegyházat*, Pollák Nándor fényképész *másfélévi börtönt*, Binder Ágoston magánhivatalnok *három évi és hat hónapi börtönt*, Práger Sándor magánhivatalnok *három évi és hat hónapi börtönt*, Füredi Pál droguista *hat hónapi börtönt* és Lusztig Ernő *négy hónapi fegyházat* kapott. A bíróság megokolásában elmondja, hogy a vádlottak ellen emelt vádak részben a beismerés, részben bizonyítékok alapján igazaknak bizonyultak. Súlyosító körülménynek vette a törvényszék a vádlottak műveltségi fokát és azt az erkölcsi züllöttséget, amelylyel az alantas bünökre vetemedtek. A vádlottak felebeztek az ítélet ellen.

§ Nyolcszáz ezer koronás pör. Érdekes bünpörrel foglalkozott csütörtökön a szegedi királyi ítélőtábla büntető tanácsa. Egy dussgazdag ivánkai gazda állott a tábla előtt és család bukás büntetével vádolták. Körülbelül *nyolcszáz ezer korona* vagyona van és mégis család bukás miatt vádat emelt ellene a nagybecskereki királyi törvényszék. Perinác Dragomirnak hívják a vádlottat, aki a vádirat szerint, bár tudta, hogy fizetésképtelen lesz, még sem elégitette ki a hitelezőt, hanem a pénzt elrejtette. Perinác vagyona ugyanis csupa ingatlanokból áll s az ősszel, hogy intenzivebb gazdálkodást fejthessen ki, a torontál-szécsányi, párdányi és módosi takarékpénztáraknál mintegy százötven ezer korona kölcsönt vett föl. A bankok nemsekára úgy értesültek, hogy Perinác csődbe jut és pörösítették a követeléseiket. Valami volt ugyan a dologban, mert Perinác birtokainak nagyrészt eladta, de hogy a pénzt hová helyezte, azt nem mondotta meg senkinek. A megmaradt birtok földözte a hitelezők egyrészének a követeléseit, de akadnak más hitelezők is, akik pört indítottak Perinác ellen. A nagybecskereki királyi törvényszék beigazoltnak találta, hogy Perinác bár, csődbejutásáról tudott, nem fizette ki a hitelező bankokat, hanem elköltötte a pénzét. Ezért az elsőbíróság Perinácot egy évi börtönre ítélte. Főlebbezés folytán a szegedi tábla elé került az ügy. A vádlottat Legény Sándor dr. módosi ügyvéd védte, aki kimutatta, hogy Perinác közvetlenül a csőd kimondása előtt hétszáz ezer korona *vagyonnal rendelkezett*, míg a passzívák összege *hatszáz ezer koronát* tett ki. A büntetőtanács egész napon át tárgyalta ezt a bonyodalmas ügyet, ítéletet azonban nem hozott, hanem *elrendelte a bizonyítás kiegészítését*.

§ Verekedés a tárgyaláson. Ujvidékről jelentik: Tapavica árvaszéki elnökhelyettes rágalmazási pörében ma délelőtt tartották meg a perbeszéd-

deket. Az egyik vádlott, Bajcs Lázár dr. ügyvéd védőbeszédében kimutatta, hogy Tapavica félrevezette a bíróságot. Beszéde közben egy röpiratot vágott Tapavica fejéhez, mire a bíró rendretasította. Slezák Lajos képviselő, Tapavica ügyvédje, összeszólalkozott az egyik vádlottal, Macedonics Vladimírral, aki így kiáltott a képviselő felé:

— Önnek nincs annyi erkölése, mint a béreseznek!

Ítéletre holnap kerül a sor.

Magyarország szomorú napjaiból.

— Görgey Arturné naplójából. —

Arad, február 24

Görgei Artur tábornok felesége a negyvennyolcas szabadságharc legszomorúbb idejének néhány napját, az Aradról való menekülést a következőképen írja le.

Nagy Sándor debreceni veresége után, azt hiszem, augusztus 5-én volt, elindultam Aradról, hogy férjem elé menjek Nagyszalontára, a hol, mint hallottam, főhadiszállása van. Két őrnagy, Üchtritz báró és Piller, akik szintén Arturhoz igyekeztek, velem jöttek.

Akkor én még nem tudtam, hogy Dembinskyt a szőregi vereség érte, de úgy látszik a városban már tudták, mert nagy izgalom és mozgolódás volt Aradon. Borzasztó tolongás volt az utcákon. Mindenki menekült, minden irányban, sokan családjukkal. Jókai Mór, akkor huszonnégy éves ifju, mint képviselő, szintén a városban volt. Nyáry Pállal együtt menekült és az aradi polgárság futását igen szépen írta le „Életem legszomorúbb napjai“ című művében.

Mi hárman a két őrnagygyal, nehéz viaszkos vászonnal borított utazókocsin, amilyent Délmagyarországon használnak, utaztunk. Piller őrnagy hajtott: én és Üchtritz benn ültünk a kocsiban. Hátról jött az én passe-partout-m (Görgeyné George szolgát érte) a podgyászszal. Már szürkült, estefelé járt, amikor felkerekedtünk; nemsokára sötét lett és a vidéket nem ismervén, letévedtünk az utról. Hosszu ideig tévelyegtünk a földeken. Hosszas kérdezősködés és tanácskozás után végre Piller átadta Üchtritznek a kantárszárát. Nemsokára azonban ismét Piller ült a bakra és ez így váltakozott. Nagynehezen megtaláltuk az utat. Bár nyomott hangulatban voltunk, mégis sokat nevetünk rajta, hogy a két ur folyton szemrehányásokat tett egymásnak, amiért nem találták az utat... Késő éjjel egy ismeretlen faluba, talán Simándra értünk és ott aludtunk. Reggel Piller ottmaradt és én Üchtritzcel folytattam az utat egy szalmával borított parasztkocsin. Délelőtt értünk Nagyszalontára. Előtte való este és aznap is napközben folyton igen sok kocsit, valamint a főserg masírozó csapatát közt haladtunk.

Behajtottunk egy nagy épület udvarába, a hol a főhadiszállás volt. Artur kilépett a házból és én láttam, hogy néhány hét alatt milyen *borzasztóan megváltozott a sebe miatt*. Juniában virágzó, fiatal, erős embert hagytam el és Szalontán sápadt, gondtól és testfájdalomtól megviselt embert találtam. Sápadt, szinte vértelen orcát egy kék-fehér stráfos selyemkerdő ráncok keretezték be — a melyet azért viselt, hogy sebesült fejét a portól megvédje — és a kondó szélei balról meg jobbról a vállaira hullottak. Csak a beesett kék szemek világítottak átfutó erővel a nézőre.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete folyó hó 26-án, vasárnap délután 6 órakor az egyesület új helyiségében (Szinház-épület, Andrássy-téri rész, I. emelet, 6-ik ajtó) választmányi ülést tart, a melyre a t. tagtársakat ezennel meghívja az elnökség.

Kuruzslással vádolt orvostanár.

— Kertészlegényből orvosi tanácsos. —

(Bécsi tudósítónktól.)

Bécs, február 24.

Súlyos vádakat emelt egy közös hadseregbeli százados Németország legkiválóbb orthopédikus tudósa, Hessing Frigyes udvari tanácsos, a göppingi szanatórium tulajdonosa ellen. A kapitány leánya gyógykezelésben volt a szanatóriumban és az apa állítása szerint az udvari tanácsos *teljes garanciát* vállalt, hogy a beteget meggyógyítja. Ez nem történt meg, sőt a gyermek állapota annyira rosszabbodott, hogy operálni kellett. A kapitány megtagadta a szanatóriumi költségek megfizetését és ebből polgári per keletkezett, melynek folyamán hangzott el az a vád, hogy a híres tudós *sarlátan*.

Mayer Miklós százados a következő indokolással tagadta meg a követelt összeg kifizetését a bécsi törvényszéken tegnap megtartott tárgyaláson:

— Hayde nevű leánykám baldali ferde csipővel született. Orvosokkal tanácskoztam és mind azt mondták, hogy csak műtéttel lehet a bajon segíteni. Erre nem mertem magam elhatározni, mert a gyermek igen gyenge volt. 1906-ban felkerestem Bécsben az évente néhány hétre itt tartózkodó Hessing udvari tanácsost és a beteg testrészletről Röntgen felvételeket mutattam neki. Mindenki a világ legelső testegyenészeti tudósának mondotta Hessinget és ezért a legteljesebb bizalommal közeledtem hozzá.

— A legteljesebb gyógyításról biztosítom százados urat — mondotta a tanácsos — és rendkívüli megvetéssel beszélt az orvosokról, akik operációt tartottak szükségesnek.

— Április havában — folytatta a kapitány — leánykám és feleségem bevonultak a göppingeni szanatóriumba. Egy apparatusban feküdt a gyermek éjjel-nappal és ez iszonyu kinokat okozott neki, majd később csipő-övet kellett hordania. Az időközben készült Röntgen fényképekkel bizonyíthatom, hogy gyógyulásról szó sem volt. Novemberben elhoztam a gyermeket, hogy később újra visszavigyem. Áprilistől novemberig 5000 koronát fizettem ellátásért, 1500 koronát különféle készülékekért. Hessing udvari tanácsos számtalanszor kijelentette a feleségemnek, hogy jót áll a gyógyulásért. Mikor gyermekemmel elhagytam a szanatóriumot a tanácsos *hangsúlyozottan megtiltotta, hogy a gyógyítási módról bárki előtt is említést tegyek, különösen, hogy az övet ne mutassuk meg senkinek*, mert tartani kell az utánaotkótól. 1907. decemberétől 1908. január 6-ig a gyermek ismét a szanatóriumban volt és így újabb csipő-övet kapott.

— Kevés idő múlva ismét vissza kellett volna vinnem a leánykát. Minthogy azonban igen sokat szenvedett és én az anneksziós bonyodalmak miatt nem igen utazhattam Semel- leder dr. orthopéd specialistával tanácskoztam, aki kijelentette, hogy a gyermek gyógyítása *teljesen hibás és az öv absolute használhatatlan*. Erre három tanárt: Lorenz drt, Friedländer drt és Reiner drt hívtam meg tanácskozásra és kijelentették, hogy az öv *valóságos veszedelmet* jelent a gyermekre. Elhatároztam, 1909. év május hónapjában, hogy a gyermeket Lorenz dr. tanár által megoperáltatom. A műtét *teljesen sikerrel járt, a gyermek ma hibátlan és a járása nem bicegő*,

— Hessing udvari tanácsos — mondotta a százados — *engem félrevezetett és kártérítési követelést támasztok ellene és azt hiszem, ezek után a törvényszék őt keresetével elutasítja*.

A világhírű tudós nem jelent meg személyesen a tárgyaláson, hanem Neuman dr. ügyvéd által képviseltette magát, aki a következőket felelte a százados előadására.

— Tiltakozom az ellen, hogy a világhírű orthopedikust — akinek polgártársai mint az emberiség jótévőjének szobrot emeltek — bárki is sarlatannak nevezze és úgy állítsa a világ elé, mintha csalással és félrevezetéssel akarna vagyont gyűjteni.

Hessing udvari tanácsos nem vállal sohasem felelősséget és tanukkal bizonyítom, hogy csak annyit mondott: majd mindzn rendben lesz és a gyógyulás operatív beavatkozás nélkül is bizonyára be is állott volna. A már kifizetett összegek nem orvosi honoráriumnak, hanem csak az ellátásért jártak. Az igaz, hogy Hessing tanácsos ifju kroában kertészlegény volt és nem orvos. Mint a természetes test-egyenészt nagy művésze kapta az udvari tanácsosi címet II. Vilmos császártól.

Majdnem valamennyi uralkodó — Ferenc József is — rendjelekkel tüntették ki.

A bíróság tanuk és szakértők meghallgatása céljából a tárgyalást elnapolta.

Képviselőválasztás —

a színházban.

— Beregi és Ladiszlay mandátuma. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24

Ma délelőtt Thália jókedvű papjai pár pillanatra abbahagyták a komoly szinpadai munkát és parlamentesdit játszottak, megválasztván kiküldöttoiket a nemsokára összeülő országos színészkögyűlésre. Ott volt az egész társulat, meg a legnotóriusabb későnjövők is pontosan megjelentek Heltaival élükön, akinek különben ezuttal omniens érdeke volt a jeleniét, tekintve, hogy ő is fellépett képviselőnek Kesztlerral és Polgárral egyetemben. A karszemélyzet egy része Heroldot jelölte, de egységes jelöltben megállapodni nem tudván, sokan közülök tartózkodtak a szavazástól, míg más részüket a furfangos Ladiszlay kenyerezte le.

Szendrey Mihály, a pártatlan direktor a kulisszák mögött kezeit tördelve sopánkodott:

— Egyiket se válasszátok meg, mert ha elutazik, nem tudok előadást tartani!

Ezzel el is távozott és egy „messenger boy”-jal küldte el szavazatát. A bájos direktorné is leadta szavazatát Beregire, akit aztán főleg a szép hölgyek jóvoltából meg ravasz barátja, Csányi karmester közreműködésével képviselővé is választottak Ladiszlay-val egyetemben, akit tavaly Polgár Károly társulata, idén pedig az aradi társulat delegált a színészparlamentbe.

Beregivel a fiatal, modern ellenzéki színészpárt jó vezért nyert, mert Beregi—Justh Sándor erősen fogadkozik, hogy nagy újításokat és gyökeres reformokat fog elfogadtatni az országos gyűléssel.

Ladiszlay-Kossuth József inkább a szelidebb, kiigyenlítő politikának híve és benne Janovics-Khuen elnök szorgalmas delegátust fog nyerni.

Ladiszlay megválasztása is általános szimpátiát keltett, míg Heltayt, aki tiszavazattal maradt kisebbségben, arra biztatta Kulcsár, hogy lépjen fel — Szilágyosmlyón. A választás lezajlása után ismét hozzáfogtak a próbákhoz, melyeken most már a megválasztott képviselők is résztvettek. Beregit, ki egy jelenetet elkésett, — a mentelmi bizottsághoz utasították.

Corvinus.

IRODALOM ES MUVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: A medikus, színmű. A) bérlet.
Vasárnap: Döntő mérseket helyárrakkal: A z elvált asszony, orvost. Esti rends helyárrakkal: A medikus, színmű. B) bérlet.

A medikus.

(Életpé 3 felvonásban. Irta: Bródy Sándor. Bemutató előadás.)

Mindig eseményszámba megy, mikor Bródy Sándor, a kivételes talentumu nagy magyar író egy-egy szindarabját ismerjük meg. A hány Bródy darab, annyi nagy siker és annyiszor örülünk, hogy abból a gazdag forrásból újból merithetünk.

A medikus, Bródy legújabb darabja ma este vonult be diadalmas sikerrel az aradi szinpadra. Ezernyi szépségtől ragyog a három felvonásos életkép, mely a mi nyomoruságos proletáriatusunk beszédes dokumentuma. Az éhgyomorral verejtékező koldus diákok kálváriájából mutat be Bródy Sándor egy életképet. Abból a diploma hajszából nyújt izelítőt, a melynek sorvasztó, energiát gyilkoló levegőjében meg-rázó drámák játszódnak le, anélkül, hogy a társadalom tudomást venne róluk. A jó házikoszon hizlalt koldusdiákból hogyan csinálják a későbbi diplomás férjet, a szegény, tudatlan, mit sem sejtő leányokat hogyan idomitják hozzá leendő élettársukhoz, ezeket a nyomoruságos tipikus budapesti mizériákat szedte mesteri darabba Bródy Sándor.

Az első felvonás diáktanyája a legtökéletesebb milliőrrajz, amit eddig magyar szerző szinpadra vitt. A diáktanyák tipikus sajátosságai olyan ellenállhatatlan hűséggel kapnak életre Bródy Sándor megírásában, hogy ebben Murger, a Bohémélet hallhatatlan költője mellé állithatjuk őt. Egy szemernyi beállítás sincs ebben a felvonásban, minden úgy van a kis hónapos diákszobában, ahogyan azt az élet produkálja a maga rapszodikus erejével. A katolikus papnövendéknek legjobb kenyeres pajtása az aranyiszivü zsidó orvosnövendék, és az egy vidékről való egyforma nyomoruságban küzdő fiúk között nincs osztálykülönbség, egygyé teszi őket a közös nyomoruság. Elementáris erővel hat ez a remekbe készült felvonás, dicsőségére Bródy geniusának és a magyar színműirodalomnak.

Aztán látjuk a másik típust. A munkában, a vagyongyűjtésben agyonhajszolt, betegre gyötört pesti doktor, aki már akkor gondoskodik a lánya férjhezadásáról, mikor az még hajas babával játszik. Ez az alapjában véve rut lélekufárság, mennyire igaz, milyen szomorú életkép. Lekerül Egerből Pestre egy palógyerek, és ezt a diplomás jelöltet az egyetemi beiratkozás első percétől kezdve, hizlalásba veszi a pesti doktor. Hizlalja, pénzeli, moraliter odaláncolja a családjához, mert így biztos abban, hogy a lánya férjhez megy. Nincs itt szó szerelemről, két fiatal lélek egészséges vonzódásáról. Rideg üzleti alapon készül itt a házasság. A diplomáig a diákot tartják el, aztán a diplomás ember az egész életre kötelezi magát, hogy eltartja a jóltevője lányát. Jogilag érvénytelen szerződést kötnek ezek az emberek, de azért olyan szoros szálak kapcsolják egymáshoz a bitortót és a bitortottat, hogy a leg-ritkább eset az, mikor szerződészségésre kerül a dolog.

Amit Bródy Sándor életképében látunk, hogy igazi, mélységes szerelem ad etikai befejezést ennek az üzleti alapon elhatározott házasságnak, az a ritkább eset. A több percent az életük végéig kálváriát járó szerencsétlenek számából kerül ki.

A medikus típus, mint ahogy típus énnék a gyönyörű darabnak minden alakja. Bródy Sándor zsenijének köszönhetjük, hogy egy egységes cselekmény keretében mindezeket a típusokat szemtől-szemben megismerhettük. Csupa hangulat ez a darab, melynek hatása alól nem vonhatja ki magát senki.

A mai bemutató előadás mindenben méltó volt az illusztris szerzőhöz és a nagyszerű darabhoz. A medikus alkalmul szolgált Harmath Józának és Beregi Sándornak, hogy kiváló tehetségük méltó munkát kapjon. Harmath Józsa adta Rizát, Rubin főorvos lányát. A sok poézissel megirt, szenzitív lelkű lány szerepében magasabb rendű művészetet produkált mindenki gyönyörűségére. Nagy tetszés és lelkes ünneplés jutott ki a művésznőnek. Beregi Sándor a medikus szerepében ismét bizonyosságát adta annak, hogy jeles talentumával a legnehezebb művészi feladatok megoldására van predestinálva. Hatásos játékkal diadalmas sikert szerzett magának és a darabnak. Szendrey Mihály játszotta komoly művészzel Rubin doktort. Elsőrangú alakítást nyújtott Várnay a kapzsi Arrak szabó pompás szerepében. Nyílt színen is kijutott neki az ovációkból. Dolly újabb fenomenális kabinetalakítással szaporította Schwartz orvosnövendék szerepében sikerének számát. Jó volt Zalay Margit, Piri és Kristóf Irén, Dola szerepében. Meglepő rutinál játszott Ajtay. Meg kell még dicsérnünk Vasst, Kahlert a diákok szerepében.

A kitünő rendezés Szendrey érdeme. Kifogásoljuk azonban az első felvonásban a túlságosan kiélezett komikumot, ami alkalmas a nivó csökkentésére. Ez a megjegyzésünk a diákok tulhangos viselkedésére vonatkozik, akkor mikor a darab lényegéhez tartozó párbeszédet nyom el zajos mulatozásuk.

A közönség rendkívül tetszéssel fogadta a medikust. A felvonások végén nyolcszor, tizszer hivta ki a szereplőket. Az első felvonás után zajosan hívták a bejelentett kiváló szerzőt is, azonban Bródy Sándor nem vett részt a bemutatón, hiába hirdette a direktió még a mai szinlapon is, holott már tegnap tudta, hogy az író nem jön le. (Egyáltalán végét kellene már szakítani ennek a mucsai szerző-várásnak.)

A medikus mai nagyszerű bemutatója után bátran megjósolhatjuk a jubiláris előadást. H. G.

Drághy Éva.

(Irta: Pekár Gyula. Bemutató a budapesti Nemzeti Színházban 1911. február 24-én.)

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

— február 24.

Zajos és őszinte sikerre volt a ma esti bemutatón Pekár Gyula történelmi színművének, melyet a színház művészei nagy ambícióval tanultak be és teljes sikerrel vittek diadalra. A nézőtér teljesen megtelt a legelőkelőbb premier közönségével, mely meleg ovációkban részesítette a szerzőt és a szereplőket. Már az első felvonás rendkívül megtetszett a publikumnak és a hatás fölvonásonként fokozódott. Különösen Márkus Emilia, Jászai Mari és Beregi Oszkárt ünnepelte a nézőtér és minden felvonás után számtalanszor hívták a művészeket a függöny elé.

A romantikus elemekkel dolgozó dráma rövid tartalma ez:

1. felvonás. Homonnai Drugeth Bálint lakodalmát ül Drághy Évával. Éva harmadik felesége lesz, mert két magtalan feleséget már eltemetett. Most harmadszor is megnősül: a szegény, de hires szépségű Drághy Évát veszi el. De a lakodalmon megjelenik Serédy Miklós, az „örömmondó”,

akí szerelmes Drághy Évaba. Éva is szereti őt. A szerelmesek most látják, hogy végleg el vannak szakítva egymástól. Serédy megesküszik, hogy Bálint nem fog nászjére térni. Keztyűt dob Éva tudtán kívül Bálintnak, megvívna és Serédy megöli ellenfelét. Az öreg Homonnai tetemre hívást rendez, de a vér nem indul meg és senkisémet tudja, hogy ki a gyilkos. Babek Zsuzsa, a halott Bálint anyja, Drághy Éva kezét sejtí a játékban, de Éva megesküszik, hogy csak ahhoz megy nőül, aki megbosszulja férje halálát.

2. felvonás. A vérnász óta másfél év telt el, Serédy a Bethlen Gábor üzenetével és levelével jön a homonnai várba és különféle bonyodalmak után megigéri Évának, hogy megnevezi és megöli Bálint gyilkosát, ha előbb Éva nekiadja magát.

3. felvonás. Egy lázas szerelmi éj után Serédy megmondja Évának, hogy ő ölte meg Bálintot. Mivel megigerte Évának, hogy megöli Bálint gyilkosát, most megöli magát. Éva utána hal.

Különösen tetszett a második felvonás diszlete, mely a homonnai vár hü utánzata.

* Szász Zoltán előadása előtt. A város közönségének hangulatán kétségjellenül konstataható, hogy Szász Zoltán aradi előadását már csak rövid idő választja el. A kiváló író, mint azt saját maga levélben megerősítette, holnap este fog Aradra érkezni hírlapírókból álló környezetével. Az előadás vasárnap délelőtt tizenegy órakor kezdődik a Nemzeti Színházban s mintegy másfél óráig fog tartani. Közvetlenül megismerheti a közönség ezen az előadáson a nagy esztétikusnak a szépségről, és a szerelemről, az emberiség két legérdekesebb problémájáról alkotott fejtegetéseit. Az előadást megelőzőleg Faragó Rezső színes csevegésben mond el intimításokat az előadó íróról. A nagy érdeklődésre való tekintettel a rendezőség ezúton kéri fel a közönséget, hogy lehetőleg előre váltsák meg jegyeiket, nehogy torlódás álljon be. Szombat estig bezárólag Weisz Leonál kaphatók a jegyek, az előadást megelőzőleg pedig a színházi pénztárnál.

* Isaye lenő hangversenye. Ismét eljött hozzánk Isaye, hogy minden dicsőretemen felülemelkedő abszolút művészetét ragyogtassa és zenei közönségünket ismét osztatlan művelészetben részesítse. A múlt évben kimerítően méltattuk Isaye nagy művészi egyéniségét, mindent legyűrő technikáját és poéta lelkét, melylyel valóban szívnek szóló tónust ad hangszerének. Mai hangversenyén is élveztük ezeket a nobiles tulajdonokat, melyek őt az egész kontinens zeneközönségének legbecsültebb hegedűművészevé tették. A zsufolt terem hallgatósága érezte, hogy egy felejthetetlen zeneestét élvez végig és nem fukarkedett elismerésének tomboló nyilvánításával. Veracini-nek egy teljesen jelentéktelen és elavult olasz zeneszerzőnek éppen nem nagyon kiváló szonátáját játszotta először Isaye. De ez a semmitmondó mű, melyet a mester tisztán kuriozitásból vett talán elő, éppen elég alkalmat szolgáltatott arra, hogy meleg tonusát szívből jövő szenzibilitással megszólaltassa. Viottinak, a XVIII. század nagy hegedűművészeinek A-moll koncertjét játszotta ezután a belga mester nagy hatással. A nagy kedencia, melyet Isaye irt a hangversenyekre, frappáns hatást keltett. A presto-tételben ördögös ugró vonó fogásai, káprázatosan tiszta quint-, oktáv- és decima-futamai, mint a gyöngyszemek peregték le könnyedén hegedűjéről. Szinte látszott rajta, hogy a technikai nehézségek számára nézve nem léteznek, a mű átértésében, felfogásában és elmélyedésében pedig föltötte áll valamennyi jelenkori hegedűművésznék. Épp ellentétben a többiekkel, a legnehezebb, leg-

szédítőbb technikai szakadékok fölött mezza-voce-vel suhan át, hogy a halk hangok mellett annál inkább szembetűnjék játékának eszményi tisztasága. Svendsen, Schumann művei után Bruck skót fantáziáját játszotta óriási hatással. A megújuló tetszésnyilvánításokra Zarzizky „Menuet“-jét játszotta el maradandó hatást keltve. A zongorakiséretben ismét Dienzl Oszkár előkelő művészetét élveztük. Ez már nem kíséret, az ő játéka kiegészítő része a hegedűművésznék. — Dienzl Oszkárnál különb zongora kísérelő nincs jelenleg és ez a nagy művész mindig igaz, diszkrét és nemes módon végzi hivatását. Különös kérésünkre önálló számokkal is szerepelt. Két saját szerzeményü végtelen bájos kis zenei nippjét mutatta be, melyek közül főleg a „Menuette“ tetszett legjobban, pompás frazirozásával, sikkes témáival és kecses harmonizálásával. Maga Isaye is a közönség előtt adott tüntető módon kifejezést tetszésének Dienzl Oszkár művészi játéka fölött. Az estélyt Weisz Leó rendezte szakavatottan, rutinnal. Csányi Mátyás.

* A medikus — másodsor. Hatalmas, szinte szenzációs sikert aratott az aradi színpadon, Brody Sándornak pompás darabja, A medikus. Bizonyos, hogy a mai előadást még számos diadalmas este fogja követni. Szombaton és vasárnap este újból A medikus megy.

* Elvált asszony. Vasárnap délután Fall Leonak bájos, zenei szépségektől pompázó operettje, az Elvált asszony kerül színre a régi jó szereposztásban.

* Vendégszereplés. Hétfőn Puccininek világhírű operája, a Bohémek kerül színre egy aradi művészeleánynak, Sztojka Annuska operaénekesnő vendégjátékával. A nagytehetségű fiatal művésznő Mimi szerepét éneklí.

* A kis lord premieérje. Szerdán kerül bemutatásra az aradi színpadon egy bájos, poétikus vigjáték, a Kis lord, amelynek előadása Vendrey Vilma betegsége folytán a múlt hetekben elmaradt. Pénteken és szombaton a híres japán színtársulat fog vendégszerepelni Aradon.

* Új műsor az Urániában. Abban a diadalmas utban, melyet az Uránia tesz meg az aradi publikum kegyeiben, kifogyhatatlan a színház igazgatósága ujabbnál-ujabb szenzációk feltárásában. Jelenlegi műsorán, melyet szombaton mutat be először, a világhírű boxmérkőzés mellett hat szebbnél-szebb új mozgófénykép kerül előadásra. Ezek a képek a legválogatottabb újdonságok, melyek között Palinak, a legnépszerűbb kinematografművésznék egy szenzációs bohózata is szerepel. A természet utáni felvételek közül a csodaszép Savoyai hegyek vonulnak el előttünk. Nagy hatásra számíthat az Egy arabs éj című pazar kiállítású dráma. Utolsó számnak Johnson Jim szenzációs boxversenye szerepel a kitűnő műsoron. 175

* Johnson Jim boxversenye az Urániában. Kollossal látványt nyújt az a világhírű mozgófénykép, mely a híres Johnson-féle boxmérkőzésről készült Amerikában. Csak Amerika tud ilyen méreteket felmutatni, mint amelyet ezen a szenzációs képen látunk. A nézők százezrei kísérik feszült érdeklődéssel az izgalmas mérkőzés minden fázisát. Bámulatossá válnak a bajnokok. Őt forduló után képes csak az öles termetű néger bajnok elszánt ellenfelét hareképtelenné tenni. A közönség minden szebb ütést kalap és kendő lengetéssel üdvözöl és mikor a szüri elnöke Johnsont jelenti ki győztesnek, mint egy ember mozdul meg a mérhetetlen tömeg és valóságos extázisban ünnepli a győztest. A hatalmas képet szombaton vasárnap és hétfőn mutatja be az Uránia. 175

* Jack Johnson box matshe az Apollóban. A Leányvásár sorozatos előadásával együtt még egy hatalmas remekművet tűzött ki műsorra az Apolló-színház. Jack Johnsonnak, a világhírű boxoló bajnoknak izgalmas matsheről készült eredeti felvételekben gyönyörködhetik a közönség. Emlékeztet, hogy amikor a Goliát-termetű világbajnok megvívta a matshet, amelyből győztesként került ki, az egész világ sajtója foglalkozott Johnsonnal s az illusztrált lapok a fényképét is hozták. A matsheről szóló tudósításokat valósággal falta a közönség s lázasan várta a fejleményeket. Egy amerikai kinematografáló vállalat elképzelhetetlenül magas anyagi áldozatok árán megszerezte a matshe lefotografálásának kizárólagossági jogát s ennek a vállalatnak az eredeti, a legapróbb részleteiben is természetű felvételeit mutatja be az Apolló-színház, amely szintén csak horribili: összeg fejében tudta néhány napi használatra megvásárolni az eredeti felvételt. Ez nem akar panasz lenni, mert a színház igazgatósága nem retten vissza a legmagasabb áldozatoktól sem, mivel tudatában van annak, hogy az aradi közönség érdeklődésével viszonzozza ezt. A kinematografának eme remekművén kívül a leányvásár idegizgató drámáját is műsoron tartja a színház igazgatósága s hogy a programot ne csak komoly művek töltsék be, három elsőrangú kacagtató képet is bemutat. 177.

Az Udvar és a táncmesterek.

— Visszautasított önmeghívás. —

Távirati tudósítás.

— február 4.

A nadrágszoknya feltűnése talán senkinek sem okozott annyi szomorúságot és fájdalmat, mint azoknak a fürge, mozgékony emberkének, akik az egy lépést, a két lépést, meg a három lépést tanítják. Hogy mi köze a táncmesterek a jupe-culotte-hoz? Látszólag semmi. Tényleg azonban ez a merész divatváltozás alkalmas arra, hogy a derék táncmesterek szíve keserűséggel és buval teljék meg.

Mert ez a változás éppen úgy, mint minden újítás és változás, ami bármely téren történt, eszükbe kell, hogy juttassa, hogy minden mozog, minden megújul, egyedül a tánc az, amelyben az evolúció nem jut szóhoz, egyedül az ő mesterségük az, amely a konzervativizmus bélyegét hordja magán. Nemsokára cementházak épülnek, Lehmann ur és Pali hangját fogjuk hallani a mozi-ban, nemsokára talán a gólya kormányozhatására is kiterjed a technika csodás hatalma és az emberek még mindig csak bostont táncolnak. Bostont, örökké bostont. Csárdásra bostont, tipegőre bostont, sőt — még keringőre is bostont. Ez így tart tíz vagy még több év óta. Semmi kilátás sincs arra, hogy a táncnemekben valami mélyreható újítás történjék.

Tétettek ugyan egynémely gyöngye kísérletek, de eredményre nem vezettek. A hastánc bevezetése sem sikerült. Így érthető tehát, hogy a táncmesterek, akik mind derék, liberális, haladásra vágyó férfiak és akik elvégre is az új táncal keresni akarnak, mindent elkövettek, hogy a tánc formáiban némi változás álljon be. Hiszen ma már a legutolsó messenger-boy is bostont táncol, nem beszélve a hurkakészítőkről és a sirkőfaragókat sem véve ki. Így nem lehet megélni.

Valóságos forrongás támadt a budapesti táncmesterek egyesületében és amint ilyenkor szokásos, mindenért a vezetőket okolták. Saphir M. Imre, az elnök, erre gondolt merészet és nagyot. Elhatározta, hogy ezentul nem fognak úgy táncolni, mint ahogy a sors dudál.

Ha férfi vagy, légy férfi, kiáltotta Saphir

Imre és a budapesti táncmesterek országos egyesülete nevében tegnapelőtt egy folyamodványt nyújtott be a magyar főudvarnagyi hivatalhoz, amely így hangzik:

Méltóságos királyi udvarnagyi hivatal!

Alulírott egyesület azzal az alázatos kérelemmel járul a Méltóságos hivatal elé, kegyeskedjék lehetővé tenni, hogy a Táncmesterek Országos Egyesületének két-két tagja végignézhesse a február 23-iki udvari bálát, okulás céljából. Bátrak vagyunk arra hivatkozni, hogy külföldi udvaroknál ez rég bevált szokás, amelynek kérelmezését mi eddig elmulasztottuk.

Kérésünk teljesítését ismételtén kérve, maradtunk kiváló tisztelettel Saphir M. Imre, elnök.

A kísérlet nem járt eredménnyel. A kérelemre a következő rideg és elutasító válasz érkezett.

A Táncmesterek Országos Egyesülete tekintetes elnökségének Budapest. Folyó évi február 20-án beérkezett beadványuk elintézésében sajnálattal hozom szives tudomásukra, hogy az udvari bál megtekintésére vonatkozó kérelmük nem teljesíthető. Császári és királyi magyarországi udvarnagyi hivatal. Szegedi-Maszák, udvari tanácsos.

Mikor az elnök ezt a lesújtó választ felolvasta, nagy buslakodás támadt Therpsichore hü fiai között. És Kronovitz Bertalan, aki a Terézvárosi jobb családok neveletlen kiskoruit tanítja a táncra és illemre, rezignáltan fordult Saphir felé:

— No elnök ur, hát kellett nekünk Vázsonyira szavazni?

HIREK.

Fenséges vendégek

a miniszterelnöknél.

— Khuen-Héderváry Károly gróf estélye. —

Távirati tudósítás.

Budapest, február 24.

Fényes estély zajlott le ma a budapesti miniszterelnöki palotában. Khuen gróf miniszterelnök és felesége látták maguknál vendégül a diplomáciai kar Budapestén időző hölgyeit és urait s a magyar és osztrák társadalom előkelőseit. Az estélynek különös fényt kölcsönözött, hogy azon a magyar fővárosban időző főhercegek és főhercegnők is megjelentek.

Kilenc óra felé kezdődött meg a kocsik felvonulása és fél 10 órára a meghívott vendégsereg teljesen együtt volt.

A vendégeket az első szobában Bérczy István dr., a miniszterelnök titkára fogadta. A nagy teremben Khuen miniszterelnök, a következő teremben pedig felesége üdvözölte az érkezőket. Khuen grófné az estélyen gyönyörű ezüst himzésű muszlin ruhát viselt, pompás nyakéket és fején gyöngy hajdiszt.

Háromnegyed tíz órakor érkezett meg a palotába Klotild főhercegnő leányával, Erzsébet Henriett főhercegnővel és Kóburg Fülöp herceggel. A miniszterelnök lesietett a fenséges vendégek elé, míg a grófné a termék bejáratánál üdvözölte őket. Klotild főhercegnő az üdvözlésnél megölelte, megcsókolta a miniszterelnököt és örömeinek adott kifejezést hogy az estélyre eljöhettek. Később József főherceg és Augusztina főhercegnő, azután Mária Annunciata főhercegnő és Károly Ferenc József főherceg érkeztek meg. A miniszterelnöknek megköszönte a fenséges vendégeknek, hogy az estélyen megjelentek, mire Mária Annunciata főhercegnő kijelentette, hogy nagy örömmel jött el a miniszterelnök estélyére, Károly Ferenc József főherceget a miniszterelnök magyarul szólította meg. A főherceg örömeinek adott kifejezést, hogy néhány napi ittartózkodása alatt megtekintheti Budapest nevezetességeit.

A miniszterelnök a fényes vendégeket a nagyterembe vezette, ahol az egybegyűlt társaság az érkezőket mély meghajlással köszöntötte.

A királyi udvartartás részéről Paár és Bolfras főhadsegédek jelentek meg az estélyen. Ott voltak továbbá a kabinet tagjai, a diplomaták, az osztrák kormány tagjai, az osztrák delegáció, a magyar főrendiház és képviselőház számos tagja. Részt vett az estélyen Tisza István gróf is nejevel együtt.

Az udvar és a társaság tagjai részben a fehér és piros termekben, amelyekben terítve volt, részint az ampir teremben tartózkodtak. Az udvar tagjai kitűnő hangulatban majdnem éjfélig maradtak a miniszterelnöki palotában.

— Időjárás. E hó 24-én az időjárás: változékony, szeles, sok helyütt csapadék, hűvösebb.

— A király budapesti tartózkodása. Fővárosi tudósítók ezt jelenti, hogy a király március 7-ig meghosszabbította budapesti tartózkodását.

— Hamis hír a király betegségéről. Budapestről jelentik: Egy bécsi déli lap azt a hírt közölte, hogy a tegnapi udvari bálon feltűnt, hogy a királyon a nátha jelei mutatkoztak és hogy szokatlan volt Kerzl udvari orvos megjelenése a bálon. Ennek kapcsán ma a délelőtti órákban az a hír terjedt el Budapesten, hogy a király beteg. A hír elfutott a tőzsdére is, ahol nagy nyugtalanságot idézett elő. Ez a nyugtalanság az értékek csökkenő árfolyamában nyert kifejezést. Ezekkel a hírekkel szemben illetékes helyről jelentik, hogy a király kitűnően érzi magát. A tegnapi udvari bál fáradalmi a királyt legkisebb mértékben sem viselték meg, úgy, hogy az uralkodó, ámbár csak fél tizenkettőkor feküdt le, ma a szokott órában felkelt s már korán reggel íróasztalánál ült. Hétfőn ismét általános kihallgatást ad. Ami Kerzl dr. megjelenését illeti, ő mint a király udvari orvosa, őfelsége kíséretében minden udvari bálon jelen van s így ebben semmi szokatlant nem lehet találni. A bécsi lap híradása teljesen a'aptalan, ami kitűnt abban is, hogy a király ma délben egynegyed egy után a rossz idő ellenére is elhagyta a királyi palotát és József főherceg palotájába hajtatott, ahol családi dezsónén vett részt.

— Főúri esküvő. Budapestről jelentik: Khuen miniszterelnök vasárnap délután Grácba utazik, hogy részt vegyen nővére Lodrau Lateranó Albertné grófnő, született belasi Khuen-Héderváry Angelika grófnő leányának Margarítának esküvőjén, akit Klari Aldringen Manfred gróf, stájerországi helytartó és neje született Peacsevich Franciska grófnő fia, Klari Aldringen Ödön gróf vezet oltárhoz. A miniszterelnök kedden reggel érkezik haza.

— A központi takarékpénztár új tisztikara. Az Aradi Központi Takarékpénztárnál beállott változások által felvert hullámok mára teljesen elsimultak. Az új vezérigazgató munkatársunknak kijelentette, hogy a kisegítő munkaerőkkel fennakadás nélkül bonyolították le a folyó ügyeket. A közönségnek a pénzügyi iránt táplált bizalmáról tanuskodik, hogy a forgalom teljesen normális volt. Az új tisztviselői kar már ki van szemelve és március 1-én meg is kezdheti munkásságát.

— Társasvacsora. A Nemzeti Munkapárt Aradi Köre által f. hó 28-án kedden este 8 órakor a párt helyiségében rendezendő társas vacsorára előjegyzések eszközölhetők a kör helyiségében (régi Lloyd) kitett iven bezárólag f. hó 27-én, hétfő este 8 óráig. Egy teríték ára itallal 2 korona.

— A harmadik egyetem kérdése Budapestről jelentik: Zichy János gróf közoktatásügyi miniszter február 22-én Debrecen város, Hajdúvármegye és a Tiszántúli református egyház kiküldötteivel értekezett az esetleg Debrecenben felállítandó egyetem kérdéséről. A közel hetekben más városok küldötteit is meghallgatja a miniszter, de a felállítás dolgában az anketék befejezése után, tehát hónapok múlva fog dönteni.

— Béke a románokkal. Budapestről jelentik: Krisztea Miron karánsebesi püspök ma felkereste a képviselőházban Tisza István gróft és vele a magyar-román közeledés feltételeiről hosszasan tanácskozott.

— A közvilágítás kérdése. Már egy esztendőnél hosszabb idő óta az alapszerződés pontozataiban megállapított feltételek mellett látja el az Aradi Villamossági Részvénytársaság a közvilágítást, mert mikor a közvilágítási szerződés lejárt, a törvényhatóság nem hosszabbította meg azt, hanem kimondotta, hogy a koncesszionális szerződéshez tér vissza és nem is köt újabb szerződést a társulattal. Ennek az állapotnak tarthatatlanságát a törvényhatóság belátta és engedett a merevségéből. Kiküldött egy bizottságot a kérdés megoldására. Varjassy Lajos polgármester elnöklésével ma délután ez a bizottság zárt ülést tartott. Részt vett több törvényhatósági bizottsági tag és a tanács tagjai a város képviselőjében, míg a villamossági társaság részéről Tolnay Kornél elnökgazgató jelent meg. A hivatalos jellegű értekezlet elé a társaság egy szerződés tervezetét terjesztett, melyben körüírja ama feltételeit, melyek alapján hosszabb lejáratu szerződés ellenében vállalja a közvilágítást a maiaknál olcsóbb árakon és redukálja a magán és ipari fogyasztásra használt villamos erő árait is. Eme árendemény kárptólásul mint értesülünk — a városra vonatkozó feltételeket némileg megnehezíti. Emiatt a bizottság a tervezetet nem találta elfogadhatónak és különösen a vállalat ipartelepének megváltására vonatkozó rész ellen emelkedtek oly ellenvetések, hogy a megegyezés nem jöhetett létre. A társaság képviselője az elhangzott észrevételeket jegyzőkönyvbe vette. A polgármester kijelentette, hogy a tárgyalások a szerződési tervezet feltételei miatt ezen az alapon nem folytathatók és azok megszakadnak tekintendők.

— Halálozás. Általánosan ismert volt aradi ügyvéd hunyt el ma Budapesten. Szabó Károly, aki rövid idővel ezelőtt költözött föl Aradról a fővárosba, ma ott 62 éves korában meghalt érzelmeszedés következtében. Szabó Károly valamikor tagja volt Arad törvényhatósági bizottságának, élénk szerepet vitt a város közéletében. Feleségén, született Lusztig Etelen kívül fia, Szabó Frigyes dr. aradi ügyvéd gyászolja.

— Letartóztatott szélhámos. Békéscsabán a napokban sokaknak feltűnt, hogy egy katolikus papnak öltözött ember jár házról-házra könyöradományokat gyűjteni. Csabáról Orosházára ment, hol a róm. kat. plébániára is elment. Itt azonban egy osendörnek gyanus volt a viselkedése és bekísérte a főszolgabírószághoz, ahol kiderült, hogy az illető nem pap, hanem ügyes szélhámos s a neve Vég Károly diószegi születésű facér színész. Kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy ő színigazgató s ide várja a társulatát, de persze abból egy szó sem volt igaz. A letartóztatott színész legutóljára Csabán Mariházy szintársulatánál volt, mint kórlista alkalmazva.

— Üzleti körből. Krausz Lipót, Kell Manó cég beltárgya a mai napon tanulmányutra Párisba utazott.

A munkásbiztosító főorvosi állása. Az aradi munkásbiztosító pénztár főorvosválasztását a Munkásbiztosító Hivatal megajánlta, és így a választás okozta bonyodalmak még mindig nem értek véget. Az országos munkásbiztosító pénztár elnöke, Garbai Sándor és igazgatója, Szemennyey Kornél holnap Aradra érkeznek, hogy a főorvosi állás betöltése körül munkások és munkások között fenálló ellentétek kiegyenlítését megkíséreljék.

Árvaházi ülés. A városi árvaház igazgató-választmányja szombat délután 4 órakor a városháza tanácstermében ülést tart, melyre a t. tagokat meghívja Varjassy Lajos igazgató-választmányi elnök.

Halálra fagyott katonák. San-Rémóból jelentik: Egy vadászkülönítmény, mely huszonkilenc emberből állott, kétezerkótszáz méter magasságban szerencsétlenül járt. Az óriási hidegben valamennyinek csonttá fagyott a karja és lába. Állapotuk halálos. Valamennyit a bellunói kórházba szállították.

Értesítés. Az Aradi Villamossági Részvénytársaság ezúton értesíti a m. t. fogyasztókörzést, hogy a kábelhálózat mentén a hó 25-én szombaton déli 12 órától 2-ig az áramszolgáltatás kábelkapcsolása miatt szünetelni fog.

A városi jeggyár. Szathmáry Károly igazgató betérte a tanácshoz a hatósági jeggyár múlt évi üzleti eredményét, melylyel a tanács holnap tartandó ülésében foglalkozik. Értesülésünk szerint a gyár 13 és 14 ezer korona közti üzleti felesleggel zárja az évet. Ez az eredmény a múlt évi abnormális jégviszonyok következménye. Noha a város a jéget önköltségen szállította, mégis ekkora hasznot tudott elérni, ami a vállalkozás jogosultsága mellett bizonyít. Ebben az összegben a befektetett tőke amortizációja is befoglaltatik. A tanács holnap dönt a felett, vajjon ez évben is üzemben tartsa-e a gyárat? A természetes jég nagy bősége mellett nagyon megfontolandónak tartja a tanács, vajjon nem lenne-e célszerűbb a múlt évben elért hasznot amortizációra fordítani és a jeggyártást szüneteltetni, tekintettel arra, hogy a nagyközönség ez évben nem lesz kiszolgáltatva a jégkereskedők kénye-kedvének.

Abdul Hamid szabadulni akar. A trónjától megfosztott Abdul Hamid ex-szultán nem tud belenyugodni abba, hogy napjait a világtól elzárt palotájában töltse. Kiseb-nagyobb időközökben hire jön egy-egy menekülési kísérletnek, amelyek azonban eddig mindig balul ütöttek ki. Az ifju törökök nagyon vigyáznak a detronizált szultánra. Belgrádból azt jelentik, hogy Szalonikiből érkezett híradás szerint Abdul Hamid ismét szökést kísérelt meg. Ezúttal az albánok jöttek segítségére, hogy kiszabadítsák fogságából. Három férfi és egy asszony munkás-áruhában bejutottak a nyaralóba. Női ruhákat vittek magukkal, amelybe felöltöztek a szultánt, s amikor alkonyodni kezdett, ki akartak lopózni a villából. A nő bennmaradt a nyári lakban. Az őrtálló katonának azonban feltűnt a női ruhába öltözött szultán izgatott viselkedése. Lärmát ütött s a szökevényeket leleplezték. Az albánokat börtönbe vetették, Abdul Hamidot pedig szigorubban őrzik.

Köszönetnyilvánítások. Tenner József és neje ezüstmenyezgőjük alkalmából 600 korona alapítványt létesítettek az aradi izr. népkonyha javára. A nemesszívű adományért a népkonyha nevében ez uton is benső köszönetét fűjezi ki Neuman-Fürst Mária, elnök.

Az izr. népkonyhának a következő adományok érkeztek be: Seidner Bernátné 20 korona, N. N., Dr. Székely Inigóné, Abelesz Zsigmondné, Dr. Tolnai Jánosné 10-10 koronát. Nemes adományokért ezúton nyilvánítjuk köszönetünket. A jövő héten a védasszonyi tisztet a következő urnók fogják ellátni: Guttman Samuné, Abelesz Zsigmondné és Assael Józsefné.

Megölte a gyermekét. Egy aradi eselédleányt tartóztatott le ma a szederhái esendőrség. Erle Mária 18 éves eselédleány, aki Szabó Györgyné aradi koresmárosnál szolgált, a napokban Aradon gyermeknek adott életet. Hogy viszonyának gyümölcsét eltüntesse, elindult vele szülőhelye: Makó felé. Az volt a terve, hogy az uton elbagyja a néhány napos esecsemőt. Szederhát határában egy hid alá tette a gyermeket és hóval takarta be. Reggelre az ártatlan kis teremtés megfagyott. A bűnös leányzó egyik szederhái ismerősénél bujt el, de esendőrség mára kinyomozta és letartóztatta. A bűnbe tévedt nő bevallotta, hogy ő tette a hid alá gyermekét, mert nem tudta volna eltartani. Azt nem akarja megmondani, hogy ki az apja a megölt esecsemőnek.

Tömeghalál a moziban. Párisból jelentik: Tegnap egy kinematograf-szinházban hirtelen tűz támadt. A nézőtér zsufolva volt; a közönség a tűz láttára hanyatthomlok menekült. Nagy tolongás támadt, amelyben harminc ember halálra gároltak.

Francia likörök leghibízottabb készítésére. — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér. Vojtek és Weisznál. 101

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai: Szerkesztőség (éjjel-nappal) — — — 357 Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás) — — — — 151 Kladohivatali és hirdetési osztály — — 151 Nyomda — — — — 151

TARKASÁGOK.

(Csalás a dominóban.) Szegény öreg Mezei Pétert ma délután föllették el Szegeden. Az elhunyt művészről sok száz anekdota él a bohémvilágban. A sok közül a közül a következő néhányat közöljük:

Amíg az öreg művész Aradon lakott, mindennapos vendége volt a Fehér Kereszt kávéháznak, amelyben állandóan nagy dominópartik folytak. A dominó volt egyik legnagyobb szenvedélye a jókedvű Mezei Péternek. A rendes dominózó társasághoz egy napon új játékos csatlakozott: egy fiatal újságíró, aki valóban boldognak érezte magát, hogy a művészszel egy asztalnál játszhatott. A boldogság azonban napról-napra jobban lelohadt, mert az ifju újságíró minden alkalommal otthagyt néhány koronát. Csodálkozva konstataálta, hogy az öreg Mezeinek pompásan kedvez a szerencse és ő nyer legtöbbit. Erősen figyelte, hogy milyen rendszerrel játszik a dominó-matador. Megdöbbenve konstataálta, hogy a művész nem dolgozik korrektül és apróbb infámiákat megenged magának. Az újságírót elhagyta a türelme és ingerülten szólt: — Hiszen ez rettenetes. — Mi az fiam? — szólt Mezei szolid nyugalommal. — Az hogy Péter bácsi esal a dominóban. Mezei Péter nyugodtan felelt: — Hát te nem csalsz fiam? — Persze hogy nem. Hova gondol. Az öreg művész hosszasan felkacagott és ezt mondta: — Akkor fiam te egy nagy balek vagy. A következő napokon már a fiatal újságíró se volt — balek.

(A váltó.) A szintársulatok tagjai között erősen divik, hogy egymásnak váltókat zsirálnak.

Mezei Péter nevezetes volt arról, hogy senkinek se irt alá váltót. Egyik kollegája egy alkalommal erősen ostromolta.

— Mégis csak kőszívű vagy öregem, — mondotta, hogy megtagadod tőlünk a zsirálást.

— Én nem vagyok kőszívű, — mondta az öreg színész.

— De mindenki azt beszéli, hogy te szívtelen vagy. Az összes kollegáid nagyon haragszanak.

— Igen? — szólt Mezei — nagyon haragszanak? Hisz ez pompás.

— Ennek te örülsz?

— Persze. Mert inkább ti haragudjatok, mint én.

Fog-Krém KALODONT Szájviz 6913.

TANÜGY.

(—) Ünnepelt tanító. Szerény, de lélekemelő ünnepély folyt le a hó 22-én Szemlak községben a község-háza nagytermében. Az ünnepelt egyén Rossu Gergely gör. kel. tanító volt, a ki küzdelmes 40 esztendei tanítói működés után most vonult nyugalomba. E ritka alkalommal a vallás és közoktatási miniszter és Aradvármegye is elismerő átirattal hálásan emlékezett meg 40 évi áldásos működéséről. E kitüntető okiratokat átadandó, gyűlt egybe a község-háza tanácstermében a község színejava. Délelőtt 11 órakor a tanítók küldöttségi-leg mentek az ünnepelt lakására, hogy őt az ünnepélyre meghívják. Lakásán id. Vargha Károly ig. tanító köszöntötte őt meleg szavakkal, mire az ünnepelt meghatottan mondott köszönetet. Innen átvonult a küldöttség a község-házára, ahol dörgő éljenzéssel fogadta a belépőt az egybegyűlt közönség. Itt a község jegyzője méltatta hosszú működését, majd átnyújtotta az ünnepeltnek a két megleghangu elismerő iratot. Ezután kartársai és a község értelmisége az egyik vendéglőbe vonult társasbédre, ahol több felköszöntőben kívántak a nyugalomba vonulónak nyugodt derűs és boldog éveket, hogy derekasan megszolgált nyugdíját egészségesben élvezhesse.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. J. Azt a lappéldányt már nem szerezhethetjük meg. Galsa. Máskor korábban tessék beküldeni az ilyen hírt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi piac áraitól ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 1 drb saláta 1-2 fill., 1 drb kalarabé 4-12 fill., 1 drb kékaposzta 4-10 fill., 1 drb tök 30-40 fill., 1 rakás spenót 18-20 fill., 1 rakás sóska 10-20 fill., 1 kiló burgonya 6-7 f., 1 drb káposzta 10-40 f., 1 kötés vöröshagyma 4-8 fill., 1 kötés foghagyma 4-6 fill., 1 kötés zöldéög 4-12 fill., 1 kötés zeller 2-20 fill., 4-6 drb tojás 40 fill., 1 liter tej 20-26 fill., 1 csomó tehén ürő 8-12 fill., 1 liter tejfel 100 120 fill., 1 kiló vaj 280-300 fill., 1 drb rántani való csirke

120-160 fill., 1 drb csirke sütni 180-220 fill., 1 drb tyúk 280-300 fill., 1 drb kappan 300-400 fill., 1 drb sovány liba 600-800 fill., 1 drb kövér liba 800-1600 fill., 1 drb sovány kacsa 300-400 fill., 1 drb kövér kacsa 600-900 fill., 1 drb pulyka 600-1000 fill., 1 drb karfiol 10-60 fill., 1 kiló fehér kenyér 80 fill., 1 kiló barna kenyér 26 fill., 1 kiló marha hus eleje 136 fill., 1 kiló marha hus hátulja 152 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 168 fill., 1 kiló borju hus 200 fill., 1 kiló borju szelet 240 fill., 1 kiló sertés hus 176 fill., 1 kiló zsír 192 fill., 1 kiló szalonna 192 fill., 1 kiló juhhus 128-136 fillér, 1 kiló bárányhus 180-200 fillér.

Aradi gabonavásár.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, febr. 24

Az időjárás téli jellegét, — azt mondhatni — teljesen elveszítette és 1-2 nap óta inkább tavaszi idő uralkodik.

A mezőgazdasági állapotra illetőleg a vetések sikeres fejlődésére az ezidőszerinti napok kedvezőek és ennek hatása alatt lanyhult el a gabonázlet irányzata.

A mai piacon elkelt:

2500 mm. buza	10.60-10.90
800 mm. tengeri	4.90-5.00
Rozs	7.20
Zab	7.40
Árpa	7.40

Az árak ötvenkilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktözsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 24

Amerika olcsóbb. Kínálat korlátozott, vételkedv gyenge. 4 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

As árak 50 kilonként számlálva:

	Dél zárlat	2 óra zárlat
Buza 1911. áprilisra	11.57-11.67	11.58-11.69
Buza 1911. májusra	11.31-11.32	11.30-11.31
Buza 1911. októberre	10.79-10.80	10.81-11.11
Rozs 1911. áprilisra	8.11-8.12	8.13-8.14
Rozs 1911. októberre	7.95-7.97	7.97-7.98
Tengeri 1911. májusra	5.64-5.65	5.65-5.66
Zab 1911. áprilisra	8.45-8.46	8.43-8.48

Budapesti értéktözsde. (Táv. jelentés)

Febr. 24.

Magyar aranyjárdék 4%	111.65
Magyar koronajárdék 4%	91.90
Magyar koronajárdék 3 1/2 %	91.25
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.10
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	4.--
Magyar nyereségyorsorogy kölcsön	7.3
Tiszasab. és szegedi sörzsgy. kölcsön	7.56
Osztrák járdék papírron	93.--
Osztrák járdék emültbe	97.--
Osztrák járdék aranyon	116.--

Osztrák koronajárdék 4%	98.10
1880. évi osztrák államsoroggy	163.--
Osztrák-magyar bankrészvény	19.86
Magyar hitelbank-részvény	866.75
Osztrák hitelintézeti részvény	672.50
Osztr.-magy. Államvasuti részvény	745.--
50 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi márka	117.25
London vista	247.05
Paris vista	94.90
10 márkás arany	28.47

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Febr. 24

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.50-10.60
76	10.60-10.70
77	10.70-10.80
78	10.80-11.90

Buza (Temesvári kerek. Áru):

75 kilogrammos	10.40-10.50
Rozs	7.07-7.10
Árpa	7.50-7.60
Zab	7.50-7.60
Tengeri(tub)	5.10-5.15

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

Febr. 24.

Magyar elsőrendű: Ózeg nehés páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig érjedő súlyban — fillérig; fiatal nehés páronként 320 kilogrammon felül súlyban 167-168 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig érjedő súlyban 168-171 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-168 fillérig.

Sertéselátszám: febr. hó 21. napján volt összesen 16058 darab, febr. 22. napján 16050 darab, febr. 23. napján 16050 darab, febr. 24. napján 16050 darab, összesen 64208 darab. A hiszti sertés fizeti irányzata csendes.

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1911. február hó 25-én:

A bérlet

A medikus.

Ételkép 3 felvonásban. Irtá: Bródy Sándor. Rendező: Szendrey Mihály.

SZEMÉLYEK:

János	Bereg S.	Schwarz	Delly Lajos.
Arrak, szabó	Varnay Jenő.	György	Ajtay Ód. n.
Arrak Ada	Kristóf I.	Nagyfejedő	Vass Jenő.
Adolf ügyvéd	Wazor F.	Furcsik	Kahler K.
Rubin, főorvos	Szendrey M.	Borcsa	Benk ná.
Kiza, leánya	Harmath J.	Piri	Zalay Margit

Kezdeté este 7 és fél órákor.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911 febr. 25-én, szombat:

(Báró Simonyi-uoos 1. szám, Szabadság-tér mellett)

1. Arabs éj. Dráma. — 2. Tavasz hírnöke. Színes látványosság. — 3. Pali a menyör-zámban Kacagató bohózat — 4. A kis szob. ász. Dráma. — 5. Savoyai hegyek. Látványosság. — 6. Paris házasság. Bohózat. — 7. Vilg-szenzáció Johnson Jim viághírű amerikai box mérkőzése. A néger box ajnok győzelve. A 75 000 korona kifizött első díj nyertese. A verseny lefolyásáról eredetű felvétel. Budapesten ötszörös helyárak mellett mutat-tak, itt reudes helyárakkal.

Előadások d. u. 1/6 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekarsaját. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

APOLLÓ SZÍNHÁZ.

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadjá.

Ma szombat n 1911. február 25-én:

A szerecsen Jack Johnsonnak

Burns és Jim Jelfries bajnokok legyőzőjének Box-matche.

Az Apolló színház minden előadásán. A jelenkor legérdekesebb sporteseménye. — Műsoron: A leánykereskedelem.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zartszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-i: hely 20 fill.

Az előadások délután 1/6 órákor kezdődnek.

A hölgyek kéremnek a nézőtérén kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatár. — Buffet.

NYILTTER.*

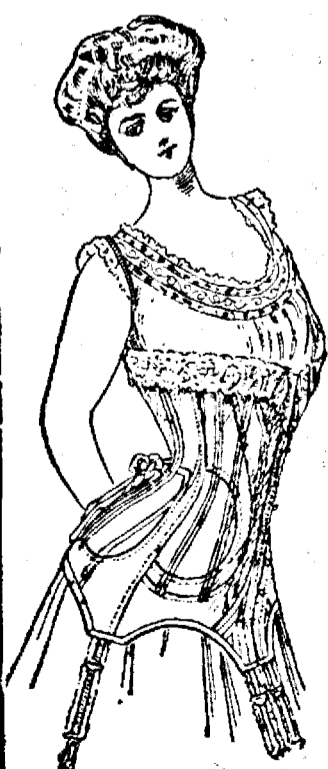
Halló! Halló!

Február 25-én szombaton

a Novotny „Gambrinus“ összes termeiben

nagy álarco : bál.

Beléptidij: álarcosoknak 1 kor., nem álarcosoknak 1 kor. 60 fill. Kezdeté este 8 órákor. Leálcázás egyáltalában nem kötelező. 819

ALAPITTATOTT 1840.

ALAPITTATOTT 1840.

ROSENBLÜH H. ÉS TÁRSA
A R A D, SZABADSÁG-TÉR 19. SZ.

,Herveth' mellfűzők

1911. évre legújabbán javított model E mieder facon kizárólag nálunk kapható. Kitiúnó szabás, elegáns kiállítás, selyem barisnyatartóval, könnyű viselet

darabja 7. korona.

Videki megrendeléseknél elég a slussböség megadása.

Kostüm-kelmék

legdivatosabb ujdonság.

Teljes nagy választék már megérkezett. Felhívjuk a közönség szives figyelmét, hogy feketé és tegethof színekben kiváló finom, 140 cm. szélességben, egész külön kezelve hozzuk forgalomba.

Versenynélküli olcsó árak.

Apró hirdetések.

„László“

Szombaton, 25-én. 808

Kerestetik

egy ügyes könyvelő, önálló munkaerő, aki a magyar levelezést perfect bírja. Cím a kiadóban. 806

Fakereskedő isem

részére keresek egy fiatal embert, aki a detail elárulását érti. Német nyelv tudása szükséges. Vas József fakereskedő Ujarad. 802

Keresek

jó fizetéssel nagyobb kifizető fiut, vagy leányt és fiatalabb bolti szolgát Kerpel Izsó. 809

Különbejárata

földszintes utcai butorozott szoba, előszobával vagy anélkül, azonnal kiadó Simonyi utca 6. 814

19 éves

izraelita vegyes kereskedő segéd állandó alkalmazást keres márc. 15-re. Cím a kiadóhivatalban. 818

Karolin-utca 8. sz.

I. emelet egy 4 szobás modern lakás kiadó május 1-re. Ara 1300 kor. Megtekinthető a déli órákban. 746

Pénzbeszedő ügynökök

magas jutalék és kellő biztosíték mellett helybeli és vidéki alkalmazásra felvétetnek a Singer Co. varrógép részvénytársaságnál Arad, József főherceg-ut 9. 766

Eladó

Arad, Csiky Gergely utca 8. szám alatt levő ház, szabad kézből. Cím a kiadóhivatalban. 768

Egy kereskedelmi végzett

fiatal ember március 1-re állást keres. Perfect gyorsíró. Cím a kiadóban. 784

Külön forgalmu üzletek

házakkal együtt eladó. Stern József, Opécska. 774

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrássy-tér 16. Intelligens elárulótó Andrássy-téri üzletünkben felvétetik. Keresünk vételre egy használt Wertheim-szekrényt. 855

Pénzszekrény kerestetik.

Nagy 7-es, vagy 8-as tűzmentes, használt, de jókarban levő pénzszekrény kerestetik. Ertesítést telefonon is elfogad (151. szám) az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

Ház eladó.

Orvosok, ügyvédek, kereskedőknek alkalmas ház Arad, Asztalos Sándor-utca 4. szám, sürgősen eladó 45.000 koronáért, igen kedvező feltételek mellett. Bővebbet Wátz, Temesvár Royal-kávéház. 771

Rongált dobozu levélpapírok

meglepő olcsó árban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zeneműkölcsonzó intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Veszek egész könyvtárakat legmagasabb árakom Kerpel Izsó könyv és papirkereskedése. Aradon. 4071

Új üzlet.

„Körösvölgy pálinka raktár“

cím alatt új üzlet nyílt az Andrássy-tér 5. sz. a. (Almay-palota), ahol valódi szilvórium, törköly, rum, cognac és likörök, valamint Almay-féle fajborok palackokban árusítatnak.

Nagyérdemű közönségnek szíves támogatását kéri

Schwarcz Pál,

üzletvezető. 768

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműkben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Weitzer János utca, Minorita-palota. 591

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy mástárgyakra átcserezésnek TELEFON 438. TELEEON 438.

Polgári takarékpénztári részvényt,

ha el van zálogosítva is megvételre keresünk.

Ajánlatok az ár megjelölésével „Részvény” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérőnek. 818

A kavnai uradalomban levő gőztégla- és cserépgyár

kapcsolatosan

malommal

812

bérbe kiadó.

Bővebbet

özv. Szacsuay Béláné-nál Kavna u. p. Silingyia.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Stock-Cognac

Medicinal

szavatolt valódi bor párlat 8069

Camis és Stock

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Egyedüli Cognac-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt. : Kapható minden jobb üzletben.

Utánsatokról óvakodjunk

181|911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911—912. téli idényben szükséges I. oszt. 2000 m³ eser és 2000 m³ bükkfa szállítása iránt f. évi március hó 6-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 5 százaléka készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az ajánlatban a fa származási helye kitüntető, nemkülönben azon év, mikor a fa vágatott.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1911. évi február hó 20-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Egy fekete hintó

vászon koborttal, jókarban, keveset használva és egy egész könnyű, szintén féderes

homokfutó kocsi

jutányos árban eladó.

Ugyanott különféle

őz- és szarvasaggancs

36 pár őz és 23 pár szarvas eladó.

Megtekinthető 817

Fuchs Bernátnál

Zöldesen up. Honctó.

Pankota község főutcáján,

közvetlen az Arad-Hegyaljai motor vasut végállomása mellett egy jókarban levő

házzal, termőképes kerti szőlővel

szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad ugyanott a háztulajdonos

özv. Morodán Péterné.

804

12728. X. 3. szám.

Pályázati hirdetemény.

A mezőhegyesi m. kir. áll. ménesbirtokon, az alábbi épületek létesítésénél szükséges föld, kőműves és cserepező kézi, valamint anyagokkal végzendő ács munkákra — tervek és költségvetések alapján — ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A vállalati uton biztosítandó munkálatok a következőképp irányoztattak elő:

1. A 39. sz. majorban egy takarmánycsarnok, borju istálló, tej- és szerkamra építésénél;
 2. a 23. sz. majorban 3 egyenkint nyolc családra szolgáló cselédház felépítésénél és
 3. a 23. sz. majorban 1 gazdálak két család részére építésénél:
 - I. föld, kőműves és cserepező kézi munkák előirányzata 11745 kor. 31 fill.
 - II. ács munkák előirányzata anyagokkal 21373 kor. 12 fill.
- Összesen: 33118 kor. 43 fill.

Ajánlatok úgy az összmunkára, valamint az egyes munkákra külön-külön is tehetőek, megjegyeztetik, hogy az összmunkára beadott ajánlatok bármely részlet munkára is kötelezők. Az építkezésnél előforduló s itt fel nem sorolt egyéb munkák, valamint a kőműves és cserepező munkákhoz szükséges anyagok, házilag fognak előállítani.

Felhívotnak pályázni szándékozik, hogy egy koronás bélyeggel ellátott és szabályszerűen kiállított ajánlatukat, melyben kinyilatkoztatják, hogy az elősorolt munkákat a költségvetésekben foglalt egységi áraknál szemben — hány százalék engedmény vagy felülfizetéssel hajlandók elvállalni, legkésőbb **f. évi március hó 23 ik napjának d. e. 1/2 II órájáig**, a vállalati összeg 5% ának megfelelő állami letételre alkalmas bálnapénznek a ménes birtok pénztáránaél előzőleg eszközölt letételéről szóó elismervénnyel felszerelve — a mezőhegyesi m. kir. áll. ménesbirtok igazgatóságához személyesen, vagy posta útján adják be.

Későn érkezett, vagy kellőleg fel nem szerelt ajánlatok figyelmen kívül hagyóanak.

Az ajánlatok ugyanaz nap fognak felbontatni és bizottságilag tárgyalatni, fentarttatván azon jog, hogy a beérkező ajánlatok közül tekintet nélkül az árakra, a bizottság szabadon választhasson.

Ajánlattevő az elfogadás tárgyában hozandó végérvényes döntésig ajánlatával kötelezettségben marad.

Az ajánlatban világosan kifejezendő, hogy pályázó a vonatkozó terveket, költségvetéseket, feltételeket és helyi viszonyokat ismeri és magát azoknak mindenben aláveti.

Azon pályázók, kik a ménesbirtok igazgatóságával üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartozóak képességüket és megbízhatóságukat igazolni.

Az építkezésre vonatkozó tervek, költségvetések és feltételek a mezőhegyesi m. kir. áll. ménesbirtok építészeti intézőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. 810

Budapest, 1911. évi február 13-án.

M. kir. földművelésügyi Miniszter.

Kereskedelmi iskolát vagy tanfolyamot végzett
fiatalember vagy nő
kezdő fizetéssel
alkalmazást nyer

vidéki gazdasági és részvénytársasági
:: irodában. ::

Bizonyítványok csak másolatban e lap kiadóhivatalához intéződők fizetési igény és nyelvismeret megjelölésével. Másolatok vissza nem küldetnek; az állás betöltése e lapban közölve lesz.

811

Keresek

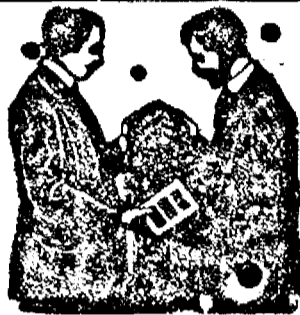
1000 kor. óvadékkal

vendéglőt

783

elszámolásra, esetleg bárbe.

Regyis Pál
Seprős, Aradmegye.

Brünni szövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári ára
kon kaphatok:

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 0922

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direktre a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindentelje áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Duo minta választék megtekintésére bérmentve küldeték.

Balázs Péter

képesített kőművesmester építészeti irodája

Arad, B. Választó-utca 21.

Elvállalja a legmodernebb épületek tervezését,

és esetleges művezetését.

Készít tervek és költségvetéseket a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért. 667

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.
Mairovitz köfaragó telepen.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

n. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindenemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb árért. 4407

Használt

Ólom

megvételre kerestetik

Vásároljon

köhögés

rekedség, ktaarus, elnyálkásodás, erős dohányzás folytán beállott hurut és görcsös köhögés ellen kizárólag a jóízű

Kaiser-fele

Mell karamella

(a három kenyővel)

cukorkát. — 5900 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánorvosoktól a biztos hatásról.

Csomagja: 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér. 639

Kapható: Guteri Földes Kelemen, Hajós Árpád, Rozsnyay Mátyas, Breuer Pál, Vojtek Kálmán és King Lajos gyógyszerárban Arad, Zombory János gyógyszerár a Szentháromsághoz Új-Szt. Anna, Adler gyógytárban, M. Pécskán, Ors Rezső, Pankota, Toffert Károly gyógyszerárák Elek, Krausz Elemér gyógyszerárak Ógogorva, — Zsigmondovics Béza Irlis gyógyszerárak Lippa, Vojtek és Weisz drogeriája Arad és Rekszin János gyógyszerárak Ó-Pécska.

Kitűnő nyálkaoldó és diuretikus szer
Tiszta vagy berraligen kellemes
űdítő gyógyital a

Málnási borvíz-forrás
természetes alkalikus savanyuvíz.
Készít a málnásfürdői "SIGULA" R.-I. Málnásfürdő Háromszék m.
Főraktár Aradon: Rubinstein M.
Telefon 188. sz.
Ára 1 liternek házhöz vité
Évegcserevel 20 fillér.